

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI

AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları və müstəqil auditorların rəyi
31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ
Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları və müstəqil auditorların rəyi

MÜNDƏRİCAT

	Səhifə
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI	1
MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN HESABATI	2 - 3
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT	4
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT	5
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT	6
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT	7 - 8
KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR	9 - 68

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ KONSOLIDƏ EDİLMİŞ
MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI
RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI

Bu bəyannamə “Azərbaycan Sənaye Bankı” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra “Bank”) və onun törəmə müəssisələrinin (birlikdə “Qrup”) konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları ilə bağlı Qrup rəhbərliyinin və müstəqil auditorların göstərilən məsuliyyətlərini fərqləndirmək məqsədi ilə hazırlanmışdır.

Rəhbərlik, 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə Qrupun maliyyə vəziyyətini, əməliyyat nəticələrini, pul vəsaitlərinin hərəkəti və səhmdar kapitalında dəyişiklikləri əks etdirən Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının düzgün hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Mühasibat uçotu siyasəti daxil olmaqla, məlumatları müvafiq, etibarlı, müqayisə edilə bilən və başa düşülən bir şəkildə təqdim edilməsi;
- Maliyyə hesabatlarının MHBS-a müvafiq hazırlanması və ya əgər hər hansı bir kənarlaşma varsa onun maliyyə hesabatlarında bəyan edilməsi və izahı;
- Yaxın gələcəkdə Qrup işini normal şərtlər altında davam etdirdiyi halda, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının daimilik prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik, həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Qrup daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin işlənilib hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi;
- Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-a uyğun olaraq düzgün hazırlanması və Qrupun maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat sisteminin təşkil edilməsi;
- Yerli mühasibat sisteminin qanunvericilik və Azərbaycan Respublikasının mühasibat standartlarına uyğun olaraq təşkil edilməsi;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Qrupun aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması; və
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə olan maliyyə hesabatları 4 May 2021-ci il tarixində Qrupun İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmişdir.

İdarə Heyəti tərəfindən:

Kamran Orucov
İdarə Heyətinin Sədri

4 May 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Sarvan Mikayılov
Baş mühasib/
Maliyyə Departamentinin Müdiri

4 May 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN HESABATI

Azərbaycan Sənaye Bankı Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarlarına:

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditi üzrə hesabat

Rəy

Biz Azərbaycan Sənaye Bankı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (bundan sonra “Bank”) və onun törəmə müəssisələrinin (birlikdə “Qrup”) 31 dekabr 2020-ci il tarixinə təqdim edilən konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti hesabatı, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir, konsolidə edilmiş kapitalda dəyişikliklər və konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, eləcə də əsas mühasibat prinsiplərinin xülasəsindən ibarət olan konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına edilmiş qeydlərin audit yoxlamasını apardıq.

Bizim rəyimizcə, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından Qrupun 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatmış il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq düzgün və ədalətli əks etdirir.

Rəy üçün əsas

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının Peşəkar Mühasiblər üçün müəyyən etdiyi “Etika məcəlləsinin” (MBESS məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq biz Qrupdan asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi MBESS məcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Rəhbərliyin və konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının idarə edilməsi üzrə məsul tərəflərin öhdəlikləri

Rəhbərlik bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə görə və konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması ilə əlaqədar, saxtakarlıq və ya səhvlərdən qaynaqlanan əhəmiyyətli təhriflərin qarşısının alınması məqsədi ilə rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sisteminin təşkil edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Rəhbərliyin və konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının idarə edilməsi üzrə məsul tərəflərin öhdəlikləri (davamı)

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları hazırlayarkən rəhbərlik Qrupun daimilik prinsipi əsasında işini davam etdirmə potensialını qiymətləndirmək, müvafiq olduqda daimilik prinsipi ilə bağlı məsələləri açıqlamaq və rəhbərlik Qrupu ləğv etmək və ya fəaliyyətini dayandırmaq istəyəndək, yaxud bunu etmək üçün real seçimi olmayanadək hesabatlılığın daimilik prinsipindən istifadə etmək üzrə məsuliyyət daşıyır.

İdarəçilik üzrə məsul tərəflər Qrupun maliyyə hesabatvermə prosesinə nəzarət etmə öhdəliyi daşıyır.

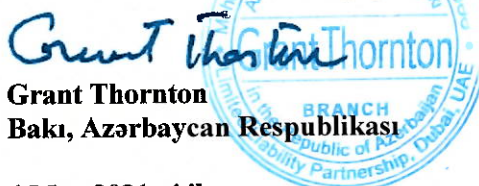
Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditi üzrə auditorların öhdəlikləri

Bizim məqsədimiz bütövlükdə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya səhvlərdən dolayı əhəmiyyətli təhriflərin mövcud olmadığına təminat vermək və rəyimizi əks etdirən auditor hesabatı təqdim etməkdir. Təminat olduqca önəmli olsa da, Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılmış audit yoxlamasının hər zaman mövcud olan təhrifləri aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər saxtakarlıq və ya səhvlərdən irəli gələ və bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında verilmiş iqtisadi qərarlara ciddi təsir göstərə bilər.

Beynəlxalq Audit Standartları əsasında aparılan audit yoxlamasının bir hissəsi kimi biz audit prosesində peşəkar mühakimə və peşəkar skeptisizm prinsipi tətbiq edirik. Biz həmçinin:

- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında saxtalaşdırma və ya səhvlərdən irəli gələn ciddi təhrif risklərini aşkarlayır və təhlil edir, bu risklərə cavab verən audit prosedurların hazırlayır və icra edir və rəyimiz üçün əsas təşkil edəcək kafi və müvafiq dəlil toplayırıq. Saxtakarlıqdan irəli gələn ciddi təhrifləri aşkarlamama riski səhvlərdən qaynaqlanan riskdən daha yüksəkdir, belə ki saxtakarlıq əlbir olma, saxtalaşdırma, məqsədli buraxma, təhrif və ya daxili nəzarətin yetərsizliyi kimi hallarla əlaqəli olur.
- Mövcud şərtlərdə müvafiq olacaq, lakin Qrupun daxili nəzarətinin səmərəliliyi ilə bağlı rəy bildirmək məqsədi daşımayan audit prosedurları hazırlamaq üçün auditə müvafiq daxili nəzarət haqqında anlayış əldə edirik.
- İstifadə olunan uçot siyasətlərinin, uçot smetalarının və rəhbərlik tərəfindən açıqlanan əlaqədar məlumatların müvafiqliyini təhlil edirik. Rəhbərliyin uçotun davamlılıq prinsipindən istifadəsinin müvafiqliyinə və Qrupun davamlılıq prinsipini davam etdirmə imkanına dair ciddi şübhələr yarada biləcək hadisə və ya şərtlərlə əlaqədar ciddi qeyri-müəyyənliyin olub olmaması ilə bağlı əldə edilmiş dəlillər əsasında yekun rəy bildiririk. Bizim yekun rəyimizdə ciddi qeyri-müəyyənlik mövcuddur deyilsə, auditor hesabatımızda konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında əlaqədar məlumatlara diqqət çəkməyimiz, yaxud da bu cür məlumatlar müvafiq olmazsa, rəyimizi dəyişdirməyimiz tələb olunur. Bizim yekun rəylərimiz auditor hesabatımızın hazırlanma tarixinədək əldə edilmiş audit dəlillərinə əsaslanır. Bununla belə, gələcək hadisə və şərtlər Qrupun işində davamlılıq prinsipini poza bilər.
- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının, o cümlədən açıqlanan məlumatların ümumi təqdimatı, strukturu və məzmunu, həmçinin konsolidə edilmiş hesabatların obyektiv təqdimatının əsasını təşkil edən başlıca əqd və hadisələri əks etdirib etdirmədiyini təhlil edirik.
- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları üzrə rəy bildirmək üçün Qrup daxilində qurum və ya biznes fəaliyyətlərinin maliyyə məlumatları ilə bağlı kifayət qədər və müvafiq audit dəlili toplayırıq. Biz Qrupun audit yoxlamasının istiqamətləndirilməsi, nəzarəti və icrası üzrə məsuluq. Audit rəyimizə görə tam məsuliyyət daşıyıq.

Biz auditin və mühüm audit tapıntılarının, o cümlədən audit yoxlaması zaman daxili nəzarətdə aşkarladığımız mühüm çatışmazlıqların nəzərdə tutulan əhatə dairəsi və zamanlaması ilə bağlı idarəetmə üzrə məsul tərəflərlə əlaqədə oluruq.

Grant Thornton
Bakı, Azərbaycan Respublikası

4 May 2021-ci il

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNƏ

	Qeydlər	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	5	38,867,789	41,559,390
Banklardan alınacaq vəsaitlər	6	541,227,024	600,020,091
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	7	310,742,032	323,587,191
Digər məcmu gəlirdə ədalətli dəyərində tanınan maliyyə aktivləri	8	1,454,140	1,454,140
Əmlak, avadanlıqlar və aktivlərdən istifadə haqqı	9	2,320,226	2,318,877
Qeyri-maddi aktivlər	10	2,582,553	2,780,377
Təxirə salınmış vergi aktivləri	23	307,607	247,139
Digər aktivlər	11	6,538,810	4,909,524
CƏMİ AKTİVLƏR		904,040,181	976,876,729
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına qarşı öhdəlik	12	137,878	105,856
Banklar və dövlət qurumlarına qarşı öhdəlik	13	151,938,836	154,873,934
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	14	651,789,695	725,609,717
Digər öhdəliklər	15	3,547,696	4,737,908
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		807,414,105	885,327,415
KAPİTAL:			
Bankın səhmdarlarına aid edilən kapital:			
Səhmdar kapitalı	16	60,000,000	60,000,000
Xəzinə səhmləri	16	(344,900)	(344,900)
Bölüşdürülməmiş mənfəət		36,970,976	31,894,214
CƏMİ KAPİTAL		96,626,076	91,549,314
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		904,040,181	976,876,729

İdarə Heyəti tərəfindən:

Kamran Orucov
İdarə Heyətinin Sədri

4 May 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Sarvan Mikayilov
Baş mühasib/
Maliyyə Departamentinin Müdiri

4 May 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

1-30-ci qeydlər konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

	Qeydlər	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Xalis faiz gəlirləri	17	32,311,226	28,297,870
Faiz xərcləri	17	(16,782,903)	(15,880,181)
Faiz gətirən aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatlar bərpa olunmamışdan əvvəl xalis faiz gəliri		15,528,323	12,417,689
Faiz gətirən aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatların bərpası	18	692,657	24,047
Xalis faiz gəliri		16,220,980	12,441,736
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə xalis gəlir	19	1,180,662	1,078,120
Haqq və komissiya gəlirləri	20	4,105,134	3,854,782
Haqq və komissiya xərcləri	21	(3,445,923)	(2,180,085)
Mənfəət və zərərdə ədalətli dəyərində tanınan maliyyə aktivlərinin satışından əldə edilən gəlir		-	5,291,615
Digər gəlirlər		72,007	136,363
Digər xərclər		(99,231)	(27,477)
Xalis qeyri-faiz gəlirləri		1,812,649	8,153,318
Əməliyyat gəlirləri		18,033,629	20,595,054
Əməliyyat xərcləri	22	(11,603,521)	(10,847,432)
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəət		6,430,108	9,747,622
Mənfəət vergisi xərcləri	23	(1,353,346)	(2,011,388)
İl üzrə xalis mənfəət		5,076,762	7,736,234
CƏMİ MƏCMU GƏLİR		5,076,762	7,736,234
HƏR SƏHM ÜZRƏ GƏLİR	24	0.085	0.129

İdarə Heyəti tərəfindən:

Kamran Orucov
İdarə Heyətinin Sədri

4 May 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Sarvan Mikayılov
Baş mühasib/
Maliyyə Departamentinin Müdiri

4 May 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

	Səhmdar kapitalı	Xəzinə səhmləri	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
	AZN	AZN	AZN	AZN
31 dekabr 2018-ci il	60,000,000	(344,900)	24,157,980	83,813,080
Cəmi məcmu gəlir	-	-	7,736,234	7,736,234
31 dekabr 2019-cu il	60,000,000	(344,900)	31,894,214	91,549,314
Cəmi məcmu gəlir	-	-	5,076,762	5,076,762
31 dekabr 2020-ci il	60,000,000	(344,900)	36,970,976	96,626,076

İdarə Heyəti tərəfindən:

Kərim Orucov
Kərim Orucov
İdarə Heyətinin Sədri

4 May 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Sarvan Mikayılov

Sarvan Mikayılov
Baş mühasib/
Maliyyə Departamentinin Müdiri

4 May 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

1-30-ci qeydlər konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

	Qeydlər	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTLƏRİNDƏN YARANAN PUL VƏSAİTLƏRİ:			
Mənfəət vergisindən əvvəl il üzrə mənfəət		6,430,108	9,747,622
<i>Düzəlişlər:</i>			
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların dəyərsizləşmə zərəri üzrə ehtiyaların bərpası	18	(332,801)	(1,328,936)
Qarantıya üzrə ehtiyatın təmin olunması	18	227,218	165,661
Banklardan alınacaq vəsaitlər üzrə ehtiyatın (bərpası) /təmin olunması	18	(587,074)	1,139,228
Mənfəət və zərərdə ədalətli dəyərində tanınan maliyyə aktivlərinin satışından əldə edilən gəlir		-	(5,291,615)
Dividend gəlirləri		-	(132,392)
Əmlak və avadanlıqların köhnəlməsi	9	843,887	735,517
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	10	487,689	450,872
Aktivlərin satışı üzrə gəlir		(28,151)	(3,024)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitləri		7,040,876	5,482,933
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklər:			
Əməliyyat aktivlərində azalma/(artma):			
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında məcburi ehtiyat depozitləri		1,324,729	(268,828)
İlkin ödəniş müddəti 90 gündən artıq olmamaqla digər banklardan alınacaq vəsaitlərdə dəyişiklik		(59,713,701)	122,118,233
Müddətli depozitlər, günlük və bloklanmış hesablar		101,928,343	(83,810,833)
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar		13,177,960	(45,485,424)
Müasirə edilmiş aktivlər		-	127,500
Digər aktivlər		(1,558,556)	(1,820,737)
Əməliyyat öhdəliklərində (azalma)/artma:			
AR MB-dan alınmış kredit		32,022	105,856
Banklar və dövlət qurumlarına qarşı öhdəlik		(2,935,098)	(6,416,516)
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		(73,820,022)	158,690,023
Digər öhdəliklər		90,583	710,914
Vergidən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan/ (istifadə olunan) olan pul vəsaitləri		(14,432,864)	149,433,121
Ödənilmiş mənfəət vergisi	23	(2,992,557)	(652,624)
Əməliyyat fəaliyyətindən (istifadə olunan)/ daxil olan xalis pul vəsaitləri		(17,425,421)	148,780,497

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

İNVESTİSIYA FƏALİYYƏTLƏRİNDƏN YARANAN PUL VƏSAİTLƏRİ:	Qeydlər	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Mənfəət və zərərdə ədalətli dəyərində tanınan maliyyə aktivlərində investisiyanın satışından əldə edilən gəlir		-	22,838,896
Əmlak və avadanlıqların alışı üzrə ödəniş	9	(849,734)	(1,504,119)
Əmlak və avadanlıqların satışından əldə edilən gəlir		32,649	3,024
Qeyri-maddi aktivlərin alışı üzrə ödəniş	10	(289,865)	(292,000)
Dividendlərdən əldə edilən gəlir		-	132,392
İnvestisiya fəaliyyətindən (istifadə olunan)/daxil olan xalis pul vəsaitləri		(1,106,950)	21,178,193
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis (azalma)/artma		(18,532,371)	169,958,690
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		474,438,903	304,480,213
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	5.1	455,906,532	474,438,903

İdarə Heyəti tərəfindən:

Kənan Orucov
Kənan Orucov
İdarə Heyətinin Sədri

4 May 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Sarvan Mikayılov
Baş mühasib/
Maliyyə Departamentinin Müdiri

4 May 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

1. GİRİŞ

1.1. Hüquqi status və əməliyyatların təbiəti

“Azərbaycan Sənaye Bankı” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (“Bank”) 1996-cı ildə Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir. Bank kommersiya xidmətləri göstərmək üçün qeydiyyatdan keçmiş və 28 sentyabr 1996-cı il tarixindən 241 sayılı bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir. Bank, əvvəlcə “Kaspian İnvestisiya Bankı” kimi yaradılmış və 02 iyun 1998-ci ildə “Kapital İnvestisiya Bankı” (“Cİ Bank”) olaraq adlandırılmış və 28 mart 2006-cı ildə Bank özünün hüquqi statusunu Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə dəyişmişdir. 30 noyabr 2006-cı ildə Bank öz adını “Azərbaycan Sənaye Bankı”-na dəyişmişdir. Bankın əsas fəaliyyətinə kommersiya fəaliyyəti, kreditlərin və zəmanətlərin verilməsi, qiymətli kağızların və xarici valyutaların alqı-satqısı daxildir. 31 dekabr 2020-ci ildə Bankın Azərbaycan Respublikasında müvafiq olaraq 6 filialı (31 dekabr 2019: 6 filialı) fəaliyyət göstərmişdir. Bankın qeydiyyatdan keçmiş ünvanı aşağıdakı kimidir: Zərifə Əliyeva küçəsi 3, Bakı 1005, Azərbaycan.

Bank, maliyyə hesabatlarında konsolidə edilmiş aşağıdakı birləşmiş təşkilatlardan ibarət olan qrupun (“Qrup”) ana müəssisəsidir:

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə aşağıdakı səhmdarlar Qrupun buraxılmış səhmlərinə sahib olmuşlar:

	2020	2019	2020	2019
Səhmdar:			AZN	AZN
Anadolu Investment Company MMC	98.4252%	98.4252%	59,055,100	59,055,100
Gozal Kurt Leyla	1.0000%	1.0000%	600,000	600,000
Azərbaycan Sənaye Lizing MMC	0.5748%	0.5748%	344,900	344,900

Hesabat ilinin sonundan bir qədər sonra: 13 yanvar 2021-ci il tarixində Qrupun son nəzarətçi tərəfində dəyişiklik olmuşdur. Dəyişiklikdən sonra Qrupa son nəzarəti cənab Ahmad Abdolbari Gozal (31 dekabr 2019: Leyla Kurt Gözəl) həyata keçirir.

Bank (Qrup) bir törəmə müəssisənin (Törəmə müəssisə) əsas müəssisəsidir:

Adı	Fəaliyyət göstərdiyi ölkə	Səhm payların səhmdarlara görə bölüşü/səsvərmə hüququ		Nizamnamə kapitalı AZN		Əməliyyat növü
		2020	2019	2020	2019	
Azərbaycan Sənaye Lizing MMC	Azərbaycan Respublikası	100%	100%	1,000,000	1,000,000	Lizing

“Azərbaycan Sənaye Lizing” MMC Azərbaycan Respublikasında 20 aprel 2004-cü il tarixində qeydiyyatdan keçmiş məhdud məsuliyyətli cəmiyyətdir. Cəmiyyət “Cİ Lizing” MMC kimi yaradılmış və daha sonra 06 fevral 2007-ci il tarixində adını “Azərbaycan Sənaye Lizing” MMC-yə dəyişmişdir. Şirkətin əsas fəaliyyəti lizing əməliyyatlarından ibarətdir, lakin il ərzində heç bir fəaliyyət olmamışdır. Cəmiyyətin dövlət qeydiyyatından keçmiş ünvanı aşağıdakı kimidir: Zərifə Əliyeva küçəsi 3, Bakı AZ 1005, Azərbaycan Respublikası.

1.2. Təşkilatın əməliyyat mühiti

Azərbaycan Respublikası. Neft ixrac edən bir ölkə kimi və neftin dövlət büdcəsinin həcmi, eləcə də dəyəri etibarlı ilə əsas paya sahib olduğu üçün Azərbaycan iqtisadiyyatı neftin dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə aslıdır. Bu səbəbdən sözügedən sahənin qiymətlərində yaranan fərqlər iqtisadiyyat üzərində böyük təsirə malikdir və neftin dəyərindəki kəskin dəyişikliklər valyuta dəyərdəndüşməsi, iqtisadiyyat və sənaye sahələrinin inkişafında ləngimələr, həmçinin pul vəsaitlərinin dövriyyəsinə yaranan qeyri-sabitlik kimi bu və ya digər makro-iqtisadi faktorların mövcudluğuna gətirib çıxarır.

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)**

1. GİRİŞ (DAVAMI)**1.2. Təşkilatın əməliyyat mühiti (davamı)**

2014-cü ilin iyun ayının ortalarından etibarən neftin qiymətində qəfil enmə müşahidə olunmağa başlamışdır və bu birbaşa neft istehsal edən ölkələrə, eləcə də Azərbaycana öz təsirini göstərdi. Qeyd olunan hadisələr də öz növbəsində neft sahəsindəki gəlirlərin və dolayısı ilə illik büdcə gəlirlərinin azalması, neft istehsalatının aşağı enməsi və bu sahədə aparılan əməliyyatların dayandırılması ilə nəticələndi.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı (ARMB) beynəlxalq valyuta bazarında rəqabət qabiliyyətini qoruyub saxlamaq məqsədilə, valyuta siyasətini dəyişərək 21 Fevral 2015-ci il tarixli mətbuat bəyanatı ilə Azərbaycan manatının dəyərini ABŞ dollarına nisbətə 34 % və 21 Dekabr 2015-ci il tarixli mətbuat bəyanatı ilə 48 % endirilməsi haqqında qərarını açıqladı. Manatın ABŞ dollarına münasibətdə tədricən dəyərdən düşməsi 2016-cı il ərzində davam etmiş və bütövlükdə il üzrə təxminən 23%-ə bərabər olmuşdur.

2017-ci ilin 12 yanvar tarixindən, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı üzən məzənnə sistemində sərbəst keçid imkanı üçün kommersiya banklarına tətbiq etdiyi 4% məzənnə dəhlizini ləğv etmişdir. 01 yanvar 2017-ci il tarixinə ABŞ dollarına nisbətə manatın məzənnəsi 1.7707 AZN olmuş və il boyu dəyəri artaraq 31 dekabr 2017-ci il tarixinə 1.7001 AZN-də qərarlaşmışdır. 2018, 2019 və 2020-ci il ərzində manatın dəyəri sabit qalmış və 31 dekabr 2018, 31 dekabr 2019 və 31 dekabr 2020-ci il tarixində 1.7000 AZN-ə bərabər olmuşdur.

Neft qiymətlərində dəyişmələr neft və enerji sektorunun maliyyə və likvidlik mövqelərinə əhəmiyyətli dərəcədə təsirini göstərir, bu isə öz növbəsində həmin sahələrə kreditlərin ayrılmasındakı çətinliklərə, həmçinin mövcud borcların ödənilmə qabiliyyətinin aşağı enməsinə gətirib çıxara bilər. Müəssisələrin əməliyyat şəraitinin zəifləməsi rəhbərliyin pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı proqnozlarına, maliyyə və qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə qiymətləndirmə proseslərinə mənfi təsirini göstərməsi də ehtimal olunur. Mümkün əldə edilə bilən məlumatlar əsasında rəhbərlik dəyərsizləşmə üzrə qiymətləndirmələrində gələcək dövrün pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı yenilənmiş təxminlərdən istifadə etmişdir.

Makro-iqtisadi amillərin gözlənilən dəyişiklikləri səbəbindən rəhbərlik bu dəyişikliklərin Təşkilatın əməliyyatları üzərində təsirini dəqiq qiymətləndirmək və yarana biləcək nəticələrlə bağlı hər hansı bir ölçü götürmək iqtidarında deyil. Rəhbərlik, mövcud şəraitdə Təşkilatın fəaliyyətinin davamlılığını və inkişafını təmin etmək üçün bütün lazımi tədbirlərin görüldüyünü hesab edir. Ölkədə sahibkarlığın inkişafı, biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması məqsədilə 2018 və 2019-cu ildə vergi qanunvericiliyinə bir neçə istiqamətdə çox mühüm dəyişikliklər layihəsi hazırlanmış və qanun layihəsi Milli Məclis tərəfindən qəbul edilmişdir. Bunlar sahibkarlığın dəstəklənməsi, vergidən yayınmanın və "kölgə iqtisadiyyatı"nın miqyasının azaldılması, vergitutma bazasının genişləndirilməsi, vergi inzibətçiliğinin təkmilləşdirilməsi, mövcud və yeni veriləcək vergi güzəştlərinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi kimi istiqamətləri əhatə edir.

Vergi qanunvericiliyinə edilmiş ən mühüm dəyişiklik kimi qeyri-neft sektorunun özəl bölməsində çalışan vətəndaşların əməkhaqlarından tutulan vergilər üzrə vergi güzəştlərinin verilməsinə. Dəyişikliyə əsasən aylıq əməkhaqqı 8000 manata qədər olan vətəndaşlar üçün 7 il müddətində gəlir vergisi üzrə 100 faizlik güzəşt verilib, 8000 manatdan yuxarı olan məbləğdə maddəli işlə əlaqədar gəlir əldə edən fiziki şəxslər üzrə isə gəlir vergisi 14 faiz həcmində müəyyənləşdirilib ki, bu da dövlətin sözügedən məsələdə çox böyük fiskal güzəştə getməsi deməkdir.

Rəhbərlik vergi qanunvericiliyinə tətbiq olunan digər dəyişikliklərin Təşkilatın maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsirinin olmayacağını hesab edir.

COVID-19 pandemiyasının 2020-ci ilin əvvəlində sürətlə yayılması səbəbindən, Azərbaycan Respublikası Hökuməti də daxil olmaqla bir çox hökumətlər epidemiyaya qarşı müxtəlif tədbirlər həyata keçirdi. Bu tədbirlərin sırasında karantinə alınma, iş yerlərinin bağlanması, səyahətlərin məhdudlaşdırılması və bəzi ərazilərin qapanması olmuşdur. Bu tədbirlər global tədarük zəncirinə, mal və xidmətlərə tələbə, habelə işgüzar fəaliyyətin miqyasına təsir göstərmişdir. Pandemiyanın özü və nəticələrinin minimuma endirməsi yönündə görülməli tədbirlərin bir çox sahələrdə fəaliyyət göstərən müəssisələrin işinə təsir göstərəcəyi gözlənilir. 2020-ci ilin martından bəri səhm, valyuta və əmtəə bazarlarında əhəmiyyətli dərəcədə dəyişkənlik mövcuddur, həmçinin xam neft qiymətlərində azalma və birja məzənnələrindəki dalğalanmalar da nəzərə çarpmışdır.

1. GİRİŞ (DAVAMI)**1.2. Təşkilatın əməliyyat mühiti (davamı)**

COVID-19 pandemiyasının yayılmasının qarşısını almaq üçün Azərbaycan Respublikası Hökuməti bütün istiqamətlərdə kompleks tədbirlər həyata keçirməyə davam edir. Pandemiyanın qarşısını almaq üçün 2020-ci ilin martında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti pandemiyanın təsirini minimuma endirmək üçün fəaliyyət planları haqqında bir fərman imzaladı. Bu fərmana uyğun olaraq, ölkədəki fiziki şəxsləri və müxtəlif müəssisələri dəstəkləmək üçün 2.500.000 min manatlıq böhrana qarşı stimül paketi hazırlanır. ARMB, manat məzənnəsinin sabitliyini təmin etmək üçün pul siyasətini davam etdirir.

Qrup pandemiyanın təsirinin və dəyişən mikro və makroiqtisadi şərtlərin, onun fəaliyyətinə, maliyyə vəziyyətinə və maliyyə nəticələrinə təsirini qiymətləndirməyə davam edir. 2020-ci ilin birinci yarısında global iqtisadiyyata koronavirus pandemiyasının (COVID-19) yayılması mənfi təsir göstərdi. 2020-ci ilin iyun-iyul aylarında bir çox ölkələr pandemiyanın azalmış yayılma əlamətlərini nümayiş etdirməyə başladı. Dövlət rəhbərləri məhdudiyyətləri tədricən qaldırmağa və ya azaltmağa başladı. Bu tendensiya global maliyyə və əmtəə bazarlarında canlanmanı dəstəklədi. Bununla birlikdə, ölkələrdə pandemiyanın zirvəsinə 2020-ci ilin iyun-iyul aylarında çatıldı və nəticədə qapanma tədbirləri daha da sərtləşdi. Bu tədbirlər yeni koronavirus hadisələrinin tədricən azalmasına səbəb oldu və 2020-ci ilin avqust ayına qədər bir çox hökumət, o cümlədən Azərbaycan Respublikası Hökuməti məhdudiyyətləri azaltmağa başladı. 2020-ci ilin dekabrında COVID-19-un ikinci dalğası ölkəni bürüdü. Azərbaycan Respublikası Hökuməti yenidən pandemiya nəzarət etmək üçün bir neçə tədbirlər gördü.

Qrup fəaliyyətlərinin əksəriyyətini Azərbaycan Respublikasında aparır. Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyatı xüsusilə neft və qaz qiymətlərinə həssasdır. Son illər ərzində Azərbaycan Respublikası Hökuməti daha tarazlı iqtisadiyyata keçidi sürətləndirmək və neft-qaz sektorundan asılılığı azaltmaq üçün böyük iqtisadi və sosial islahatlara başladı. 2019-cu ildə ARMB Azərbaycan manatının sabitliyini qoruyaraq pul şərtlərini yumşaltmağa davam etdi. Nəticədə, ARMB yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsi 9,8% -dən 7,5% -ə endirildi. Bundan əlavə, Azərbaycan manatının sabitliyini 1 ABŞ dolları 1.7000 səviyyəsində saxlamaq üçün, dövr ərzində əhəmiyyətli valyuta satışları edildi.

2020 ilin mart-iyun aylarında ölkədə COVID-19 ilə mübarizə üçün getdikcə daha çox məhdudlaşdırıcı qapanma tədbirləri iqtisadi aktivliyi və məcmu xərcləmə səviyyələrini əhəmiyyətli dərəcədə azaldırdı. Sosial uzaqlaşdırma və eyni zamanda karantin tədbirləri, pərakəndə satış, nəqliyyat, səyahət, iaşə, otel, əyləncə və digər bir çox müəssisələrin bağlanması ilə nəticələndi. Beynəlxalq ticarətin fəaliyyəti də əhəmiyyətli dərəcədə azalmışdır. Nəhayət, neft qiymətləri tarixdə ən aşağı səviyyələrə endi və dövrün sonuna qədər nisbətən bərpa olundu. COVID-19 pandemiyasının yaratdığı iqtisadi tənəzzülə qarşı mübarizə üçün Azərbaycan Respublikası Hökuməti və ARMB tərəfindən dəstək paketi təqdim edildi.

Bu tədbirlər, təsirə məruz qalan sənayelərə verilən subsidiyalı borc vermə, işsiz insanlara ödənişlər və maliyyə sektorunun resursları təmin etmək imkanlarını qorumaq və COVID-19 tədbirləri nəticəsində müştərilərə likvidlik çatışmazlığının qarşısını almaq üçün müəyyən tənzimləmə məhdudiyyətlərinin yumşaldılmasını əhatə edir. 23 aprel 2020-ci il tarixində ARMB sisteməti əhəmiyyətli banklar üçün tələb olunan minimum kapital adekvatlıq əmsalını 12.0% -dən 11.0% -ə, digər bütün banklar üçün isə bank da daxil olmaqla, 10.0% -dən 9.0% -ə endirməyə qərar vermişdir.

İkinci Dağlıq Qarabağ müharibəsi

İkinci Dağlıq Qarabağ müharibəsi 27 sentyabr 2020-ci ildə başlamış və 10 noyabr 2020-ci ildə Azərbaycan Respublikası Prezidenti, Ermənistan Respublikasının Baş Naziri və Rusiya Federasiyası Prezidentinin atəşkəs bəyanatını imzalaması ilə başa çatmışdır. Bu açıqlamaya görə Azərbaycan əvvəllər Ermənistan tərəfindən işğal edilmiş ərazilər üzərində nəzarəti bərpa edir. Atəşkəs bəyanatında konsolidə olunmuş maliyyə hesabatlarının təsdiq olunduğu tarixədək ciddi pozuntular yoxdur. Azərbaycan azad edilmiş əraziləri müasir şəhərçiliyə uyğun olaraq bərpa etməyə hazırlaşır və bu region bölgənin görüşünü yenidən formalaşdıracağı gözlənilən inşaat, infrastruktur işləri ilə qeyd olunan yeni bir dövrə qədəm qoyur. Qrupun rəhbərliyi yaxın gələcəkdə Azərbaycanın azad edilmiş torpaqlarında iri infrastruktur layihələri və bölgədəki iqtisadi və nəqliyyat kommunikasiyalarının açılışından dolayı yaranacaq nominal ÜDM səviyyəsində artım gözləyir.

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)****2. MHBS-A UYGUNLUQ HAQQINDA BƏYANAT**

Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Mühəsibat Uçotunun Beynəlxalq Standartları Şurası (MUBSS) tərəfindən dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Şərhləri üzrə Komitə (MHBSK) tərəfindən nəşr edilmiş Şərhlər əsasında hazırlanmışdır. Bundan əlavə, bu konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında tətbiq edilən mühəsibat uçotu siyasəti, 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatan il üzrə konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında tətbiq edilən siyasətlərə uyğun gəlir.

3. STANDARTLAR, ŞƏRHLƏR VƏ DÜZƏLİŞLƏR**3.1 2020-ci ildə ildə qüvvədə olan standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər**

1 yanvar 2020-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan hesabat dövrü üçün qüvvəyə minən aşağıdakı yeni standartlar, MHBSK tərəfindən mövcud standartlara edilən reviziya və düzəlişlər uyğun olduğu təqdirdə Qrup tərəfindən qəbul edilmişdir. MHBS-lara olan bu düzəlişlərin tətbiqi cari ilin hesabat verilmiş məbləğlərinə heç bir təsir göstərməmişdir, lakin Qrupun gələcək əməliyyatlarının uçotuna təsir edə bilər.

Yeni və yenilənmiş MHBS-lər**Trarixdən başlayaraq
qüvvədə olacaq**

MHBS Standardlarındakı Konseptual Çərçivəyə olan İstinadlara Dəyişikliklər	1 yanvar, 2020
Müəssisənin Tərfi - MHBS 3 Müəssisə Birləşmələrində Dəyişikliklər	1 yanvar, 2020
Materialın Tərfi (BMS 1 və BMS 8-də dəyişikliklər)	1 yanvar, 2020
Faiz etalonunun düzəldilməsi (BMHS 9, BMS 39 və BMHS 7-yə dəyişikliklər)	1 yanvar, 2020
COVID-19 ilə əlaqəli Kirayə Güzəştləri (BMHS 16-ya dəyişikliklər)	1 yanvar, 2020

3.2 Qüvvəyə hələ də minməmiş və Şirkət tərəfindən erkən qəbul edilməmiş standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının təsdiq edildiyi tarixdə bu yeni standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər dərc edilmişdir, lakin hələ qüvvəyə minməyib və Qrup tərəfindən erkən qəbul edilməyib. Müvafiq yeni standartlar, düzəlişlər və hələ qüvvəyə minməyən şərhlər barədə məlumatlar aşağıdakılardır:

Yeni və yenilənmiş MHBS-lər**Trarixdən başlayaraq
qüvvədə olacaq**

BMHS 17 Sığorta müqavilələri	1 yanvar, 2023
------------------------------	----------------

Rəhbərlik bütün müvafiq bəyanatların bəyanatın qüvvəyə minmə tarixindən sonra başlayan ilk dövr üzrə Qrupun uçot siyasətlərində qəbul ediləcəyini gözləyir. Qrup rəhbərliyi bu yeni və yenidən baxılmış standartların Qrup konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirəcək.

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ**4.1. Ümumi mülahizələr**

Hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları hər növ aktiv, öhdəlik, gəlir və xərc üzrə MHBS ilə müəyyən edilmiş qiymətləndirmə prinsiplərindən istifadə etməklə hazırlanmışdır. Qiymətləndirmə prinsipləri aşağıdakı uçot qaydalarında daha dolğun təsvir edilir.

4.2. Hazırlığın əsasları

Bu konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında tətbiq edilən mühəsibat uçotu siyasəti 31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatan il üzrə bu konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında tətbiq edilən siyasətlərə uyğun gəlir. Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-a uyğun hazırlanması rəhbərlikdən mühəsibat uçotunun prinsiplərinin tətbiqinə, bəyan edilmiş aktivlər, öhdəlik, gəlir və xərc məbləğlərinə təsir edə biləcək mühakimələr yürütməyi, hesablamalar aparmağı, fərziyyələr irəli sürməyi tələb edir. Faktiki nəticələr mühakimələrdən fərqli ola bilər. Hesablamalar və onların əsasını təşkil edən fərziyyələr davamlı olaraq təkrar nəzərdən keçirilir. Mühəsibat hesablamalarına düzəlişlər hesablamaların nəzərdən keçirildiyi dövr və təsir altında qala biləcək gələcək dövrlər üçün qəbul edilir.

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)****4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)****4.2. Hazırlığın əsasları (davamı)**

Mühasibat siyasətlərin tətbiqində qeyri müəyyənliyin ehtimal edilməsi üçün tanınan məbləğlərə mühüm təsiri edəcək məlumatlar və səciyyəvi fərziyyələr konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının 4.23 və 4.24-cü-qeydində açıqlanır. Qrup maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatını likvidlik ardıcılığı ilə geniş şəkildə təqdim edir. Konsolidə olunmuş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın verilməsi tarixindən sonra 12 ay ərzində (cari) və 12 aydan çox müddət (uzun-müddətli) ərzində əvəzləşdiriləcək və ya ödəniləcək məbləğlər üzrə təhlili 29 saylı qeyddə göstərilir.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri əvəzləşdirilir və xalis məbləğ yalnız uçotda tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanuni hüquq mövcud olduqda və xalis əsaslarla hesablaşmaq və ya eyni vaxtda aktivləri tanımaq və öhdəliyi ödəmək niyyəti varsa konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda bildirilir. Gəlir və xərclər, hər hansı bir mühasibat standartı və ya şərhə tərəfindən tələb olunmadıqda və ya icazə verilmədikdə və Qrupun mühasibat siyasətində xüsusi olaraq açıqlanmadığı təqdirdə, konsolidə edilmiş mənfəət və zərər hesabatında əvəzləşdirilmir.

4.3. Konsolidasiyanın əsasları

Qrup maliyyə hesabatları ana və törəmə müəssisəni 31 Dekabr 2020-ci il tarixinə konsolidə edir. Nəzarət o zaman həyata keçirilir ki

- Təsis müəssisə investor üzrə iqtidara malikdir
- Müəssisə sərmayə qoyulan müəssisənin fəaliyyətlərindən müxtəlif sərmayə əldə etməyə məruzdur və ya hüququna malikdir
- Törəmə müəssisəsinin mənfəətinə təsir edə biləcək səlahiyyəti istifadə etməyə qadirdir.

Lazım olduqda, törəmə müəssisələrdə tətbiq edilən mühasibat uçotu qaydalarının Qrupdakı digər müəssisələr tərəfindən istifadə olunan mühasibat uçotu qaydalarına uyğunlaşdırılması üçün törəmə müəssisələrinin maliyyə hesabatlarına düzəlişlər edilir. Qruparası bütün əməliyyatlar, qalıqlar, gəlir və xərclər konsolidasiya zamanı tam çıxarılır.

4.4. Xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsi

Qrupun hər fərdi müəssisəsinin maliyyə hesabatları hazırlanarkən, müəssisənin əməliyyat valyutasından başqa digər valyuta (xarici valyutalar) ilə aparılan əməliyyatlar belə əməliyyatların aparıldığı tarixdə üstünlük təşkil edən mübadilə məzənnələri ilə qeydə alınır. Hər hesabat dövrünün sonunda, xarici valyuta ilə ifadə olunmuş monetar müddəaların valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyən olduğu tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir. Xarici valyutada ədalətli dəyər ilə uçota alınmış qeyri-monetar müddəaların valyuta mövqeyi ədalətli dəyərin müəyyənləşdirildiyi tarixdə üstünlük təşkil edən məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilir. İlk dəfə xarici valyutada ölçülmüş qeyri-monetar müddəaların valyuta mövqeyi təkrar qiymətləndirilir.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı Qrup tərəfindən istifadə edilən hesabat tarixinə valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
AZN/1 ABŞ dolları	1.7000	1.7000
AZN/ 1 Avro	2.089	1.9035
AZN/ 1 İngilis funt serlinqi	2.3021	2.2284
AZN/ 1 Rusiya rublu	0.0231	0.0274

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

4.5. Maliyyə alətləri

Tanınma, ilkin qiymətləndirmə və uçotdan silmə

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatında maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri Qrupun maliyyə alətinin müqavilə müddəaları üzrə tərəfə çevrildiyi halda tanınır. Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri sonradan aşağıda təsvir edildiyi kimi ölçülür.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri ilkin olaraq ədalətli dəyərlə qiymətləndirilir. İlkin dəyərləndirmədə maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərin əldə edilməsi və ya satılması ilə birbaşa əlaqəli əməliyyat xərcləri (ədalətli dəyəri mənfəət və ya zərər vasitəsilə tanınan maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri istisna olmaqla) maliyyə aktivlərinin ədalətli dəyərində əlavə edilir yaxud çıxılır. Ədalətli dəyəri mənfəət və ya zərər ilə tanınan maliyyə aktivlərinin və ya maliyyə öhdəliklərinin əldə edilməsi ilə əlaqəli əməliyyat xərcləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə aktivləri maliyyə aktivini ilə bağlı pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə müqavilə hüquqlarının müddəti bitdikdə və ya maliyyə aktivini və bütün əhəmiyyətli risklər və faydalar ötürüldükdə uçotdan silinir.

Maliyyə öhdəliyi ödənilmədiyi, dayandırıldığı, ləğv edildiyi ya da müddəti bitdiyi halda uçotdan silinir.

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri sonradan aşağıda təsvir edildiyi kimi ölçülür.

Təsnifat və qiymətləndirmə

Maliyyə aktivləri

İlkin tanınmada, maliyyə aktivini, amortizasiya edilmiş dəyərlə, ədalətli dəyərin digər məcmu gəlirlə (SMGƏD) və ədalətli dəyərin mənfəət və zərər ilə (MZ(H)ƏD) qiymətləndirildiyi kimi təsnifləşdirilir.

Maliyyə aktivini, həm də aşağıdakı şərtləri yerinə yetirirsə və MZ(H)ƏD -də göstərilərsə, amortizasiya edilmiş dəyərlə ölçülür.

- aktivin məqsədi müqavilə əsasında pul vəsaitlərinin hərəkətini toplamaq üçün aktivləri saxlamağı nəzərdə tutan bir biznes modelində saxlanılır; və
- maliyyə aktivinin müqavilənin şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə pul vəsaitlərinin hərəkətinə, əsas pul vəsaitlərinin ödənilməməsi və əsas məbləğ üzrə mənfəətin artmasına səbəb olur.

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

4.5 Maliyyə alətləri (davamı)

Təsnifat və qiymətləndirmə (davamı)

Maliyyə aktivləri (davamı)

Borc aləti SMGƏD -də yalnız aşağıdakı şərtlərə cavab verirsə və MZ(H)ƏD -də göstərilirsə ölçülür:

- aktivin məqsədi həm müqaviləli pul vəsaitlərinin hərəkəti toplanması, həm də maliyyə aktivlərinin satışı ilə əldə edilən biznes modeli çərçivəsində keçirilir; və
- the maliyyə aktivinin müqavilənin şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə pul vəsaitlərinin hərəkətinə, əsas pul vəsaitlərinin ödənilməmiş əsas məbləğinin ödənilməsinə səbəb olur.

Ticarət üçün tutulmayan kapital investisiyalarının ilkin tanınması zamanı Qrup qətiyyətlə OCI-da ədalətli dəyərdə sonrakı dəyişiklikləri təqdim edə bilər. Bu seçki investisiya yatırımı əsasında aparılır.

Bütün digər maliyyə aktivləri MZ(H)ƏD -də ölçülmüş kimi təsnifləşdirilir.

Əlavə olaraq, ilkin tanınma zamanı Qrup, əgər əksinə, yaranan mühasibat uyğunsuzluğunu aradan qaldıran və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaltdıqda, MZ(H)ƏD -də olduğu kimi amortizasiya olunmuş dəyərdə və ya SMGƏD -də ölçülmək üçün tələb olunan tələblərə cavab verən bir maliyyə aktivini qətiyyətlə təyin edə bilər.

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi:

Qrup, aktivin portfel səviyyəsində saxlanıldığı bir biznes modelinin məqsədini qiymətləndirir, çünki bu, biznesin idarə olunma üsulunu əks etdirir və informasiya idarəetmə üçün təmin edilir.

Təqdim olunan məlumatlar daxildir:

- portfel üçün nəzərdə tutulan siyasət və vəzifələr və bu siyasətlərin praktikada işlənməsi. Xüsusilə, rəhbərliyin strategiyası, müqavilə üzrə faiz gəliri qazanmağa, xüsusi faiz dərəcəsi profilinin saxlanmasına, maliyyə aktivlərinin müddəti ilə həmin aktivləri maliyyələşdirən öhdəliklərin müddəti və ya aktivlərin satışı vasitəsi ilə pul vəsaitlərinin hərəkəti həyata keçirilməsi uyğunluğuna yönəlməmiş olsun;
- Portfelin icrası necə qiymətləndirildiyini və Qrupun rəhbərliyinə necə bildirildiyini;
- Biznes modelinin (və biznes modeli çərçivəsində saxlanılan maliyyə aktivlərinin) fəaliyyətinə və bu risklərin idarə olunmasına təsir edən risklər;
- biznesin menecerləri necə kompensasiya olunur - məs. təminat idarə olunan aktivlərin ədalətli dəyərinə və ya yığılmış pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsaslanırsa; və
- əvvəlki dövrlərdə satışların həcmi, həcmi və vaxtı, satışın səbəbləri və gələcək satış fəaliyyətinə dair gözləntiləri. Bununla yanaşı, satış fəaliyyətinə dair məlumat təcrid vəziyyətində deyil, lakin maliyyə aktivlərini idarə etmək üçün Qrupun göstərilən məqsədinə nail olmaq və pul vəsaitlərinin hərəkəti necə həyata keçirildiyini ümumi qiymətləndirmənin bir hissəsi kimi.

Müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti yalnız əsas və mənfəət ödənişləri olub-olmadığını qiymətləndirir:

Bu qiymətləndirmə məqsədilə "əsas" maliyyə aktivinin ilkin tanınmasında ədalətli dəyəri kimi müəyyən edilir.

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

4.5 Maliyyə alətləri (davamı)

Təsnifat və qiymətləndirmə (davamı)

Maliyyə aktivləri (davamı)

Müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti yalnız əsas və mənfəət ödənişləri olub-olmadığını qiymətləndirir: (davamı)

"Mənfəət" pul vəsaitinin vaxt dəyəri və müəyyən bir müddət ərzində istisna edilən əsas məbləğə və digər əsas maliyyə riskləri və məsrəfləri (məsələn, likvidlik riski və inzibati xərclər) ilə əlaqədar olan kredit riski üçün müəyyən edilir. Ayrıca olaraq mənfəət marjası da buna aiddir.

Müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti yalnız əsas və mənfəət ödənişlərinin olub olmadığını qiymətləndirərkən, Şirkət müqavilənin şərtlərini nəzərdən keçirir. Bu, maliyyə aktivinin bu şərtlərə cavab verməyəcəyinə dair müqaviləli pul vəsaitlərinin hərəkətinin vaxtı və ya məbləğini dəyişdirə biləcək müqavilə şərtlərinin olub olmadığını qiymətləndirməkdən ibarətdir. Qiymətləndirmənin aparılmasında Qrup aşağıdakıları nəzərdən keçirir:

- pul vəsaitlərinin hərəkətinin məbləğini və vaxtı dəyişdirən şərti hadisələr;
- leverage xüsusiyyətləri;
- əvvəlcədən ödəniş və uzadılma şərtləri;
- qrupun müəyyən edilmiş aktivlərdən pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı tələbini məhdudlaşdıran şərtlər (məsələn, istifadə edilməmiş aktiv üzrə razılaşmalar); və
- pulun vaxt dəyərinin nəzərə alınmasını dəyişdirən xüsusiyyətlər - məs. faiz dərəcəsinin dövrü olaraq yenidən qurulması.

Yenidən təsnifat:

Maliyyə aktivləri maliyyə aktivlərini idarə etmək üçün Qrup öz biznes modelini dəyişdirdikdən sonrakı dövr ərzində istisna olmaqla, maliyyə aktivləri ilkin tanınmasından sonra yenidən təsnifləşdirilmir.

Dəyərdən düşmə

Qrup, gözlənilən kredit itkiləri (GKZ) üzrə amortizasiya olunmuş dəyərdə olan maliyyə aktivləri üzrə dəyərsizləşmə ehtiyatını tanıyır.

Qrup, ilk 12 aylıq GKZ ölçülməsinin başlanmasından sonra kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artmadığı maliyyə alətləri istisna olmaqla, ömür boyu GKZ -ə bərabər olan məbləğdə dəyərsizləşmə ehtiyatını ölçür.

12 aylıq GKZ, GKZ -nin hesabat tarixindən 12 ay ərzində mümkün olan bir maliyyə aləti üzrə hadisələrin baş verməməsi nəticəsində yaranmış hissəsidir.

GKZ -nin ölçülməsi:

GKZ, kredit itkiləri ehtimalı ağırlıqlı təxminlərdir. Bunlar aşağıdakı kimi ölçülür:

- hesabat tarixində dəyərsizləşməyən maliyyə aktivləri: bütün pul vəsaitlərinin çatışmazlıqlarının indiki dəyəri (yəni müqaviləyə uyğun olaraq müəssisəyə aid olan pul vəsaitlərinin hərəkəti və Qrupun əldə etməyi planlaşdırdığı pul vəsaitlərinin hərəkəti arasındakı fərq).

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

4.5. Maliyyə alətləri (davamı)

GKZ -nin ölçülməsi (davamı)

- hesabat tarixində kredit itkisinə məruz qalan maliyyə aktivləri: məcmu balans dəyəri və təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti indiki dəyəri arasındakı fərq kimi;
- alınmamış maliyyə öhdəlikləri: öhdəliyin alınması və Qrupun qəbul etməsini gözlədiyi pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı olan müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti arasındakı mövcud dəyər kimi.
- maliyyə zəmanət müqavilələri: sahibinə geri qaytarılacaq ödəniş məbləğləri çıxılsın Qrupun bərpa etməyi gözlədiyi hər hansı məbləğ ödəmələri.

Yenidən qurulan maliyyə aktivləri

Borcalanın maliyyə çətinlikləri üzündən bir maliyyə aktivinin şərtləri yenidən müzakirə olunduqda və ya dəyişdirilmişsə və ya mövcud maliyyə aktivini yeni bir şəkildə əvəz olunarsa, maliyyə aktivinin tanınmasının dayandırılması və yaxud GKZ in qiymətləndirilməsi aşağıdakı şərtlər altında baş verir:

- gözlənilən yenidənqurma mövcud aktivin tanınmasının dayandırılmasına gətirməyəcəkdirsə, dəyişilmiş maliyyə aktivindən yaranan gözlənilən pul vəsaitlərinin hərəkəti mövcud olan aktivin pul vəsait çatışmazlığının hesablanması daxil edilir.
- əgər gözlənilən yenidənqurma mövcud aktivin tanınmasının dayandırılmasına səbəb olarsa, yeni aktivin gözlənilən ədalətli dəyəri onun tanınması dayandırıldığı tarixdə mövcud maliyyə aktivindən son nağd pul axını kimi qəbul edilir. Bu məbləğ, mövcud maliyyə aktivini üzrə pul çatışmazlığının hesablanması daxil edilir. Nağd pul çatışmazlığı, mövcud maliyyə aktivinin orijinal effektiv faiz dərəcəsini istifadə edərək, hesabat tarixinin gözlənilən tarixdən gözlənilən tarixindən endirilir.

Kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri:

Hər hesabat tarixində, SMGƏD -də daşınan amortizasiya edilmiş dəyərdə və maliyyə aktivlərində əks etdirilən maliyyə aktivləri kredit itkisinə məruz qaldıqlarını qiymətləndirir. Maliyyə aktivinin təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə zərərli təsir göstərən bir və ya daha çox hadisə baş verdikdə maliyyə aktivini "kredit itkisinə məruz qalmışdır".

Maliyyə aktivinin kredit itkisinə məruz qaldığı sübutlar aşağıdakı müşahidə olunan məlumatları ehtiva edir:

- borcalanın və ya emitentin əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri;
- müqavilənin pozulması kimi və ya keçmiş öhdəlik kimi;
- Qrupun başqa cür hesab etmədiyi şərtlərlə Qrup tərəfindən kreditin və ya avansın yenidən qurulması;
- borcalanın iflasına və ya digər maliyyə yenidən qurulmasına ehtimalı olduqda; və ya
- maliyyə çətinlikləri üzündən təhlükəsiz bir fəal bazarın itməsi.

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)**4.5. Maliyyə alətləri (davamı)****Satın alınan və ya yaranan kredit dəyərsizləşməmiş aktivlər (AYKD)**

AYKD aktivləri ilkin tanınma zamanı dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləridir. AYKD aktivləri orijinal tanınmada ədalətli dəyerdə qeydə alınır və faiz gəliri sonradan kredit tənzimlənən EFD əsasında tanınır. GKZs-in ömür müddəti yalnız GKZ -də sonrakı bir dəyişiklik olduğu ölçüdə tanınır və ya sərbəstdir.

Dövr edən məhsullar

Qrupun məhsul təklifi Qrupun qısa müddətdə ləğv etmək və / və ya azaltmaq hüququna malik olduğu bir sıra korporativ və pərakəndə overdraft və kredit kartl məhsullarını əhatə edir. Qrup müqavilə bildiriş müddətinə kredit itkisinə məruz qalmaq məhdudlaşdırmır, lakin GKZ-ni müştərilərin davranışlarına dair gözləntilərini, uduş ehtimalı və Qrupun gələcək risklərin azaldılması prosedurlarını əks etdirən bir müddət ərzində hesablayır, buna zəhmət və ya kreditlərin ləğv edilməsi daxildir. Keçmiş təcrübəyə və Qrupun gözləntilərinə əsasən, Qrupun bu məhsullar üzrə GKZləri hesabladığı dövr, Qrupun kredit riskinə məruz qaldığı dövr və kredit itkiləri rəhbərlik hərəkətləri ilə azalda bilməz.

Silinmə:

SMGƏD-də amortizasiya olunmuş dəyəri və borc qiymətli kağızları ilə uçota alınan aktivlər bərpa perspektivi olmadığı təqdirdə (qismən və ya tam olaraq) silinir. Bu, ümumiyyətlə, Şirkət müştərilərin bərpası üçün bütün qanuni və düzəliş səylərini tükəndiyi vəziyyətdir. Bununla yanaşı, silinən maliyyə aktivləri şirkətin ödəməli məbləğləri geri qaytarma qaydalarına riayət etmək üçün hələ də icra fəaliyyətinə məruz qala bilər.

İtkinin bərpası

Əgər dəyərsizləşmə zərərinin məbləği sonrakı dövrdə azalırsa və azalma dəyərsizləşmə tanındıqdan sonra baş verən hadisəyə obyektiv təsir göstərə bilərsə, ehtimal olunan kreditin dəyərsizləşmə ehtiyatının hesabını müvafiq qaydada azaldır. Bərpa konsolidasiya edilmiş məcmu gəlir hesabatında tanınır.

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri pul vəsaitlərini, müxbir və müddəti depozit hesabları üzrə məhdudiyyətsiz qalıqları və 90 gün ərzində orijinal ödəmə müddəti olan banklara olan avansları əhatə edir. Pul vəsaitlərinin hərəkəti müəyyənləşdirilməsi məqsədi ilə tələb olunan minimum ehtiyat depoziti Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı ("ARMB") tərəfindən təmin olunur və bloklanmış hesablar onların mövcudluğu ilə bağlı məhdudiyyətlərə görə pul vəsaitləri hesabına daxil edilmir. Əsas uçot siyasətlərinin xülasəsi (DAVAMI)

Banklardan alınan ödənişlər

Normal fəaliyyət dövründə Qrup müxtəlif dövrlərdə digər banklarla avans və ya depozitləri saxlayır. Banklardan alınan ödənişlər əvvəlcə ədalətli dəyerdə tanınırlar. Sabit ödəmə müddəti olan banklardan alınan məbləğlər sonradan effektiv faiz metodundan istifadə edərək amortizasiya edilmiş dəyərlə ölçülür və dəyərsizləşmə zərərləri üçün hər hansı ehtiyatlardan silinir. Müəyyən edilmiş ödəmə müddəti olmadıqları gözlənilən vərəqələrə əsasən amortizasiya olunmuş dəyərlə əks etdirilir. Maliyyə müəssisələrindən alınacaq məbləğlər dəyərsizləşmə zərərləri üçün hər hansı ehtiyatlardan silinir.

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)**4.5. Maliyyə alətləri (davamı)****Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar**

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, digər maliyyə aktivləri kateqoriyasında təsnif edilənlərdən başqa, fəal bazarda qeyd edilməyən sabit və ya müəyyənləşdirilə bilən ödənişlər olan qeyri-törəmə aktivlərdir. Qrup tərəfindən verilən kreditlər ilkin olaraq ədalətli dəyərlə bağlı əməliyyat xərcləri ilə tanınır.

Verilmiş ədalətli dəyərin, kreditin ədalətli dəyərində bərabər gəlməməsi, məsələn, kreditin bazar qiymətlərindən aşağı səviyyədə verildiyi zaman verilmiş kreditlərin ədalətli dəyəri ilə kreditin ədalətli dəyəri arasındakı fərq kreditin ilkin tanınması üzrə zamanı zərər kimi tanınır və bu itkilərin təbiətinə görə məcmu gəlir hesabatına daxil edilmişdir. Sonradan kreditlər effektiv faiz metodunu istifadə edərək amortizasiya olunmuş dəyerdə əks etdirilir. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, dəyərsizləşmə zərərləri üçün hər hansı bir ehtiyatdan silinir.

Ədalətli dəyəri mənfəət və ya zərər üzrə tanınan maliyyə aktivləri

İlkin tanınmada Qrup müəyyən maliyyə aktivlərini MZ(H)ƏD olaraq təyin etmişdir. MZ(H) ƏD-də maliyyə aktivləri, ticarət üçün saxlanılan və ya müəyyən şərtlərə cavab verən və ilk tanınma zamanı mənfəət və zərər hesabında ədalətli dəyərlə təyin edilmiş maliyyə aktivlərini ehtiva edir. Bunlar mənfəət və ya zərərdə tanınan ədalətli dəyər ilə ölçülür.

Ədalətli dəyəri digər məcmu gəlir üzrə tanınan maliyyə aktivləri

Digər məcmu gəlirlər vasitəsilə ədalətli dəyerdə olan investisiyalar, biznes modelinə əsasən, digər məcmu gəlirlər vasitəsilə ədalətli dəyerdə olan investisiyalar kimi təsnifləşdirilən qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Qrup bu investisiyaların ədalətli dəyərində investisiyaların tanınması dayandırılincaya qədər və ya investisiyanın dəyərinin azalması müəyyən olunduqdan sonra ədalətli dəyerdə təqdim edilməsini seçir, bu zaman əvvəlcə məcmu gəlirdə əks etdirilən yığım gəlirləri və ya zərərləri indi mənfəət və zərər hesabına köçürülür.

Ədalətli dəyərin təyin edilməsi

Aktiv bazarda satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri hesabat tarixində satış qiyməti və ya diler qiyməti kotirovkaları (uzun mövqelər üçün təklif qiyməti və qısamüddətli mövqelərin qiymətini soruşmaq) əsasında, əməliyyat xərcləri üçün heç bir azalma olmadan həyata keçirilir.

Aktiv bazarda qeydə alınmayan bütün digər maliyyə alətləri üçün ədalətli dəyər müvafiq qiymətləndirmə üsulları ilə müəyyən edilir.

Qiymətləndirmə metodlarına hazırkı dəyər metodlarını, bazarda müşahidə oluna bilən qiymətlər mövcud olan oxşar vasitələrlə müqayisə, seçim qiymətləri modelləri və digər müvafiq qiymətləndirmə modelləri daxildir.

Maliyyə zamanətləri və kredit öhdəlikləri

Maliyyə zamanətləri, borc alətinin şərtlərinə uyğun olaraq müəyyən borclu ödəmə müddətini ödəmədikləri üçün sahibləri zərər çəkməsi üçün ödəmə ödəməsi üçün müəyyən ödənişləri tələb edən müqavilələrdir. Maliyyə zamanəti öhdəliyi müqavilə üzrə ödəmə ehtimalı olduqda amortizasiya olunmuş dəyərlə əks etdirilir. "Kredit öhdəlikləri", müəyyən şərtlər altında kredit vermək üçün qətiyyətlə geri dönməz öhdəliklərdir.

Kredit vermək üçün verilmiş maliyyə zamanətləri və ya geri alınmayan öhdəliklər əvvəlcə ədalətli dəyərlə ölçülür və onların ilkin ədalətli dəyəri təminatın öhdəliyi və ya öhdəliyi üzrə amortizasiya edilir. Sonradan, bu amortizasiya edilmiş məbləğdən və zərər itkisinin məbləğindən yüksək qiymətləndirilir.

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)**4.5. Maliyyə alətləri (davamı)****İcarələr**

İcarənin şərtləri sahibliyin bütün risk və mükafatlarını icarədarə ötürdüyü zaman icarə maliyyə icarəsi kimi təsnifləndirilir. Bütün digər icarələr əməliyyat icarəsi kimi təsnifləndirilir.

Qrup icarəçi qismində

Maliyyə lizinqi üzrə icarəçidən alınan aktivlər Qrupun lizinqdə xalis investisiyasının məbləğində debitor borcları kimi uçota alınır. Maliyyə lizinqi üzrə gəlirlər lizinqlə bağlı Qrupun xalis investisiya üzrə gəlirin daimi dövrü dərəcəsini əks etdirmək üçün mühasibat dövrləri üzrə bölünür.

İcarə üzrə ödənişlər müvafiq lizinq müddəti üzrə düz xətt əsasında tanınır. Əməliyyat lizinqinin razılaşdırılması və təşkili zamanı çəkilmiş ilkin birbaşa xərclər icarəyə verilmiş aktivin balans dəyərində əlavə edilir və lizinq müddəti üzrə düz xətt əsasında tanınır.

Qrup icarəyə götürən qismində

Əməliyyat icarə haqları 16 №-li MUBS-a uyğun olaraq tanınır.

Maliyyə aktivlərinin uçotunun xitamı

Qrup maliyyə aktivini müqaviləsi üzrə pul vəsaitlərinin alınması hüququnun başa çatması və ya maliyyə aktivini, eləcə də sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürülməsi halında maliyyə aktivinin tanınmasına xitam verir.

Qrup sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürüldə belə transfer edilmiş aktiv üzərində nəzarəti saxlayırsa, bu zaman saxlanılmış maraqlar hesabatlardan aktiv kimi tanınır və müvafiq şəraitdə Qrupun ödənilməsi ehtimal edilən məbləğlər də müvafiq olaraq öhdəlik kimi tanınır. Əgər Qrup transfer edilən maliyyə aktivinin sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatları özündə saxlayırsa, bu zaman aktivin tanınması davam edir və əlavə olaraq girov qoyularaq götürülmüş vəsaitlər də borc məbləği kimi maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınır.

Maliyyə aktivini hesabatlardan tam şəkildə çıxarıldıqda, aktivin qalıq dəyəri ilə onun transferindən alınan və ya alınması nəzərdə tutulan məbləğlərin cəmi arasındakı fərq, məcmu gəlir hesabında xitam anınadək tanınmış və kapital hesablarında uçotu aparılan mənfəət və zərər məbləğləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə aktivini hesabatlardan qismən çıxarıldıqda (məsələn, Qrupun transfer edilmiş aktivin bir hissəsini geri almaq seçimi olduqda və ya bu aktiv üzrə sahiblik hüququ ilə bağlı bütün əhəmiyyətli risk və mükafatların digər tərəfə ötürülərək yalnız cüzi bir hissənin saxlanılması və bunun nəticəsində nəzarətin Qrupda qalması halları), Qrup aktivin qalıq dəyərini cari iştirak ilə bağlı tanınması davam edən qism və transfer edilən hissələrin nisbi ədalətli dəyərində görə təyin edilmiş və maliyyə vəziyyəti hesabatında tanınmayan qismdən ibarət iki hissəyə ayırır.

Aktivin tanınmasına xitam verilmiş qismində aid edilən qalıq dəyəri ilə onun transferindən alınan məbləğlərin cəmi arasındakı fərq, məcmu gəlir hesabında xitam anınadək tanınmış mənfəət və zərər məbləğləri dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır. Məcmu gəlir hesabında tanınmış mənfəət və zərər məbləğlərini, aktivin tanınmasına xitam verilən qismi ilə tanınması davam edən qismi arasında bölərkən bu qismlərin ədalətli dəyərlərinin nisbətləri əsas götürülür.

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)

4.5. Maliyyə alətləri (davamı)

Borc və ya kapital qismində təsnifləşdirmə

Borc və kapital alətləri müqavilə şərtləri, habelə maliyyə öhdəliyi və kapital alətlərinə verilmiş tərifə əsasən maliyyə öhdəlikləri yaxud da kapital müddəası kimi təsnif edilir.

Kapital alətləri

Bütün öhdəliklər ödəndikdən sonra xalis aktivlərdə sahiblik hüququna dəlalət edən istənilən müqavilə kapital aləti sayılır. Qrup tərəfindən yerləşdirilən kapital alətləri, müvafiq yerləşdirmə xərcləri çıxıldıqdan sonra müvafiq vəsaitlərin daxil olması zamanı maliyyə hesabatlarında tanınır. Qrupun öz kapital alətini yenidən alması birbaşa olaraq kapitalda tanınır və çıxılır. Qrupun öz kapital alətlərinin alışı, satışı, buraxılması və ya ləğvi üzrə heç bir mənfəət və ya zərər gəlir və ya zərərdə tanınmır.

Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər

Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər qarşı tərəflərin pul və ya digər bənzər aktivlərin Qrupa ötürülməsi zamanı tanınır. Qeyri-törəmə öhdəliklər amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə ölçülür.

Əgər Qrup öz borcunu satın alırsa, bu öhdəlik maliyyə vəziyyəti hesabatından silinir və ödənilən vəsaitlə öhdəliyin qalıq dəyəri arasında olan fərq mənfəət və zərər hesablarında müvafiq olaraq öhdəliklərin vaxtından tez icra edilməsinin nəticəsi kimi təqdim edilir.

Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər

Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər fərdi müştərilərin, dövlət və özəl müəssisələrinin vəsaitlərini təmsil edir və amortizasiya olunmuş ilkin dəyər ilə tanınır.

Digər maliyyə öhdəlikləri

Digər maliyyə öhdəlikləri ilkin olaraq bütün əməliyyat xərcləri çıxıldıqdan sonra ədalətli dəyər ilə ölçülür.

Digər maliyyə öhdəlikləri növbəti dövrlərdə effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə olunmaqla amortizasiya edilmiş maya dəyərində ölçülür və faiz xərcləri effektiv gəlir kriteriyasına əsaslanaraq tanınır.

Effektiv faiz dərəcəsi metodu, maliyyə öhdəliyinin amortizasiya olunmuş maya dəyərinin hesablanması və faiz xərci məbləğinin müvafiq dövrlər üzrə paylaşdırılmasını nəzərdə tutur. Bu metod maliyyə öhdəliyinin nəzərdə tutulan istifadə müddəti üzrə təxmin edilən gələcək ödəniləcək vəsaitləri və ya müvafiq olduqda, daha qısa müddət üzrə maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyərini dəqiq diskontlaşdıran dərəcədir.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasına xitam verilməsi

Maliyyə öhdəliyinə yalnız bu öhdəliyin silinməsi, ləğv edilməsi və ya müddətinin başa çatması hallarında xitam verilir. Tanınmasına xitam verilmiş maliyyə öhdəliyinin qalıq dəyəri ilə ödənilmiş və ya ödəniləcək məbləğlərin cəmi arasındakı fərq dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

Maliyyə aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri yalnız aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi üçün müəyyən edilmiş hüquq olduqda və ya eləcə də müqavilə üzrə əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktiv realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyəti mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Maliyyə aktivlərinin müvəqqəti olaraq qarşı tərəfə transfer edilməsi zamanı bu maliyyə aktivləri qarşı tərəfin öhdəliyi ilə əvəzləşdirilmir.

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)**4.6. Asossiasiya müəssisəsinə investisiya**

Qrupun əhəmiyyətli təsir göstərdiyi birləşmə müəssisəsi olan iştirak payına qoyulan sərmayə kapital metodundan istifadə etməklə hesablanır. Səhmdar metoduna əsasən, assosiasiya müəssisəsinə qoyulan investisiyalar ilkin dəyərlə tanınır. İnvestisiyanın balans dəyəri, alqı tarixindən etibarən iştirakçının xalis aktivlərinin Qrupun payında olan dəyişiklikləri tanımaq üçün düzəliş edilir.

Məcmu gəlir hesabatında iştirakçının əməliyyat nəticələrinin Qrupun payı əksini tapır. İştirak edildikdə, birbaşa asılı müəssisədə öz əksini tapan dəyişiklik Qrup, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatda tətbiq edildikdə hər hansı dəyişikliklərin payını tanıyır.

Qrup və tərəfdaş arasındakı əməliyyatlar nəticəsində yaranan həyata keçirilməmiş mənfəət və itkilər, iştirak payına olan marağı nəzərə alınmaqla silinir. Qrupun mənfəət və ya zərərin iştirak payı konsolidə edilmiş məcmu gəlir hesabatında əks etdirilir və iştirak payı daxilində vergi və nəzarət olunmayan mənfəətdən sonra mənfəət və zərər hesab olunur.

Səhmdar metodundan istifadə etdikdən sonra, Qrup öz investisiyasıya qoyulan investisiyalarından dəyərsizləşmə zərərinin tanınması zəruriliyini müəyyənləşdirir. Hər hesabat tarixində Qrup, assosiasiya olunmuş investisiyanın dəyərsizləşməsinin obyektiv sübutların olub-olmadığını müəyyən edir. Belə sübutlar mövcud olduqda, Qrup, assosiasiya olunmuş müəssisənin bərpa edilə bilən məbləği ilə balans dəyəri arasındakı fərq kimi dəyərsizləşmə məbləğini hesablayır və zərərin məcmu gəlir hesabatında "Assosiasiya zərərinin payı" kimi tanıyır. Satışda yaranan hər hansı bir mənfəət və zərər, satış gəlirləri ilə investisiyanın balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və ya zərərdə tanınır. İl ərzində Qrupun heç bir asılı müəssisəsi olmamışdır.

4.7. İnvestisiya əmlakı

Torpaq sahəsindən ibarət olan investisiya əmlakı kapital dəyərinin artırılması üçün nəzərdə tutulur. İnvestisiya əmlakı əməliyyat xərcləri daxil olmaqla ilkin dəyərlə ölçülür. İlkin tanınmadan sonra investisiya əmlakı ehtimal olunan zərər çıxılmaqla ilkin dəyərlə qeyd edilir. Dəyərsizləşmə aktivlərin faydalı istismar müddətinə bərabər hissələrə bölünməklə hesablanır ki, bu da 14 ildir. Bununla belə, artıq tam dəyərsizləşib.

İnvestisiya əmlakı satılaraq hesabdən silindikdə yaxud belə əmlak mütəmadi olaraq istismardan çıxarıldıqda və onun satılmasından iqtisadi mənfəətin əldə olunması güman edilmədikdə investisiya əmlakının tanınması dayandırılır. Əmlakın tanınmasının dayandırılmasından irəli gələn hər hansı gəlir yaxud zərər (əmlakın xalis satış gəliri ilə onun balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən olunmuş) onun tanınmasının dayandırıldığı dövrdə mənfəət və zərər hesabatına əlavə edilir.

4.8. Əmlak və avadanlıq, aktivdən istifadə haqqı

Əmlak və avadanlıqlar yığılmış amortizasiya və ehtimal edilən dəyər azalmaları üzrə ehtiyatlar çıxılmaqla tarixi dəyəri ilə tanınır. Köhnəlmə və amortizasiya əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin qalıq dəyərinə onların faydalı iqtisadi ömrü nəzərə alınmaqla hesablanmış dərəcələrdən istifadə etməklə tətbiq edilir.

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)**

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)**4.8. Əmlak və avadanlıq, aktivdən istifadə haqqı (davamı)**

Faydalı iqtisadi ömür təxminləri, qalıq dəyərləri və köhnəlmə/amortizasiya metodları hər bir hesabat tarixində yenidən təhlil edilir və təxminlərdə olan dəyişikliklərin təsiri prospektiv olaraq aşağıdakı dərəcələrdə tətbiq edilir:

Mebel və avadanlıq	25%
Kompüterlər	25%
Nəqliyyat vasitələri	25%
İcarə mülkiyyətinin təkmilləşdirilməsi	20%
Digər avadanlıqlar	20%

İstifadəyə verilmiş aktivlərin amortizasiyası, müvafiq icarə öhdəlikləri müddəti ərzində düz xətt metodundan istifadə etməklə aktivlərin dəyəri və ya qiymətləndirmə dəyəri yararlı ömrü ərzində çıxıldıqda tanınır.

Mülkiyyətdə olan topraq amortizasiya olunmur.

Silindikdə, satıldıqda və ya istifadəsinin davam etdirilməsi zamanı gələcəkdə iqtisadi faydanın əldə edilməsi təxmin edilmədikdə əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin tanınmasına xitam verilir. Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin tanınmasına xitam verilməsi nəticəsində yaranan mənfəət və zərərlər satış nəticəsində əldə edilən vəsaitlərlə aktivin qalıq dəyəri arasında olan fərq kimi hesablanır və dərhal mənfəət və zərər hesablarında tanınır.

4.9. Qeyri-maddi aktivlər

Müəyyən istismar ömrü olan ayrı-ayrılıqda alınmış qeyri-maddi aktivlər yığılmış köhnəlmə və yığılmış dəyərsizləşmə zərəri çıxılmaqla ilkin maya dəyəri ilə uçotda qeyd edilir. Köhnəlmə aktivin təxmin edilən faydalı istismar ömrü ərzində düz xətt metodundan istifadə etməklə uçotda tanınır. Təxmin edilən faydalı istismar ömrü və köhnəlmə metodu aşağıda göstərilən illik faiz dərəcəsi ilə perspektiv əsaslarla uçota alınan təxminlərdəki hər hansı dəyişikliklərin təsiri nəzərə alınmaqla hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir.

Lisenziaların və sertifikatların amortizasiya dərəcəsi 50%-dir,
Digər qeyri-maddi aktivlərin amortizasiya dərəcəsi 10%-dir.

Qeyri-maddi aktivlər satılaraq hesabdən silindikdə, yaxud onların sonrakı istismarı və ya satılması gələcəkdə iqtisadi mənfəət gətirmədikdə, belə aktivlərin tanınması dayandırılır. Qeyri-maddi aktivlərin tanınmasının dayandırılmasından yaranan gəlir və ya zərər, belə aktivlərin balans dəyəri ilə satışdan əldə olunan xalis gəlir məbləği arasındakı fərq kimi ölçülür və aktivin tanınması dayandırıldığı zaman mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

4.10. Müsadirə edilmiş aktivlər

Qrup məqsədmüvafiq hesab edildiyi hallarda müştərilərin öhdəlikləri müqabilində girov alır. Girov adətən müştəri əmlakının həbs olunmasını nəzərdə tutur və Qrupa müştərinin həm cari, həm də gələcək öhdəlikləri ilə əlaqədar əmlaka qarşı iddianın irəli sürülməsi üçün əsas yaradır.

Bəzi hallarda girov ödənilməmiş kreditlərin ötürülməsindən sonra müsadirə edilir. Müsadirə edilmiş girov ya balans dəyəri, ya da real dəyərindən satış üçün olan xərclər çıxılmaqla ölçülür.

4.11. Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Qrup maddi və istismar ömrü müəyyən olunmuş qeyri-maddi aktivlərin dəyərsizləşməyə məruz qalaraq qiymətlərinin düşüb – düşmədiyini müəyyənləşdirmək üçün hər hesabat dövrünün sonunda belə aktivlərin balans dəyərini təhlil edir. Dəyərsizləşmənin baş verdiyinə dəlalət edən hər hansı hallar mövcud olarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərin (əgər varsa) həcmi müəyyən etmək üçün aktivin bərpa dəyəri hesablanır.

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)**4.12. Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi (davamı)**

Aktivin fərdi hallarda bərpa dəyərini hesablamaq mümkün olmazsa, Qrup belə aktivin aid olduğu gəlir gətirən aktivlər qrupunun bərpa dəyərini müəyyən edir. Fərdi gəlir gətirən aktivlər qrupunda yerləşdirilə bilər yaxud, başqa cür, müvafiq qaydada və ardıcılığı gözlənilməklə yerləşdirilmə əsasları müəyyən edilmiş ən kiçik gəlir gətirən aktivlər qrupunda yer alır.

Qeyri-müəyyən istifadə müddəti olan və istifadə üçün hazır olmayan qeyri-maddi aktivlər ən azından ildə bir dəfə və ya dəyərsizləşmə əlaməti olduqda dəyərsizləşmə üzrə yoxlamadan keçirilməlidir.

Bərpa dəyəri ədalətli dəyərdən satış və istifadə dəyərlərini çıxıldıqdan sonra alınan daha yüksək məbləğdir. İstismar dəyərini qiymətləndirərkən təxmin edilən gələcək dövrlərin pul axınları pulun vaxt üzrə dəyərinin və gələcək pul axınları ilə bağlı təxminlərə düzəliş edilməmiş aktiv üçün səciyyəvi olan risklərin hazırkı bazar qiymətləndirilməsini özündə əks etdirən vergiyə qədərki diskont dərəcəsiəndən istifadə etməklə cari dəyərinə diskontlaşdırılır.

Aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) bərpa dəyərinin onun balans dəyərindən az olduğu hesablanarsa, belə aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri bərpa dəyərinə kimi azaldılır. Dəyərsizləşmə zərərinin yenidən qiymətləndirmədən irəli gələn azalma kimi hesab edildiyi hal olaraq müvafiq aktiv uçotda yenidənqiymətləndirilmiş dəyərdə əks olunmayana qədər, belə zərər dərhal mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

Dəyərsizləşmə üzrə zərər sonradan əvəzləşdirilərsə, aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) balans dəyəri hesablanmasına düzəliş verilmiş bərpa dəyərinə qədər artırılır, bu şərtlə ki, artırılmış belə balans dəyəri aktivin (yaxud gəlir gətirən aktivlər qrupunun) dəyərsizləşmənin tanınmadığı keçmiş illərdə müəyyən edilmiş balans dəyərindən artıq olmasın. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin yenidənqiymətləndirmədən irəli gələn artım kimi hesab edildiyi hal olaraq müvafiq aktiv yenidənqiymətləndirilmiş dəyərlə uçotda əks edilməyəne qədər, belə zərərin əvəzləşdirilməsi dərhal mənfəət və zərər hesabatında tanınır.

4.13. Digər aktivlər

Digər aktivlər ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərlə ölçülür və sonradan effektiv faiz dərəcəsi metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür.

4.14. Vergi qanunvericiliyi**Mənfəət vergisi**

Mənfəət vergisi xərcləri cari və təxirə salınmış vergi xərclərinin cəmindən ibarətdir.

Cari vergi xərci hesabat dövrü ərzində yaranmış vergi mənfəəti əsasında hesablanır. Hesabatdakı bəzi gəlir və xərclərin digər dövrlərdə vergi bazasına aid ediləcəyinə və bəzi maddələrin heç bir vaxt vergi bazasını hesablayarkən istifadə edilməyəcəyinə görə vergi mənfəəti maliyyə hesabatlarındakı mənfəətdən fərqlənir. Bankın cari mənfəət vergisi xərci, hesabat dövründə qüvvədə olan vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

Təxirə salınmış vergi

Təxirə salınmış vergi isə aktiv və öhdəliklərin mühasibat uçotuna uyğun qalıq dəyərləri ilə onların vergiyə uyğun qalıq dəyərləri arasındakı fərqlərdən yaranan və gələcəkdə ödəniləcək və ya geri alınacaq məbləğlərin əsasında hesablanır və bu zaman öhdəlik üsulundan istifadə edilir. Təxirə salınmış vergi öhdəliyi ümumiyyətlə bütün vergi bazasını artıran maddələr üçün hesablanır, təxirə salınmış vergi aktivləri isə bu aktivdən gələcəkdə istifadə etmək üçün kifayət qədər mənfəətin olması təxmini nəzərə alınaraq tanınır.

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)**4.14. Vergi qanunvericiliyi (davamı)**

Müvəqqəti fərqlərin mühasibat mənfəətinə və vergi mənfəətinə təsir göstərməyən digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı yarandığı hallarda (biznes kombinasiyaları istisna olmaqla), belə vergi aktiv və öhdəlikləri tanınmır.

Təxirə salınmış vergi aktivinin qalıq dəyəri hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və əgər gələcəkdəki mənfəət əldə edilməsi ilə bağlı təxminlər bu aktivə reallaşdırmağa imkan vermirsə bu vergi aktivinin dəyəri tam və ya qismən bu təxminlərə uyğunlaşdırılmaq üçün azaldılır.

Təxirə salınmış vergini hesablayarkən vergi aktivinin reallaşdırılması və ya öhdəliyin ödənilməsi zamanı qüvvədə olan vergi dərəcəsinə istifadə edilməlidir. Birbaşa səhmdar kapitalına təsir edən əməliyyatlar istisna olmaqla, təxirə salınmış vergi xərci və ya gəliri birbaşa məcmu gəlir hesabında əks etdirilir. Səhmdar kapitalına təsir edən əməliyyatlarla bağlı təxirə salınmış vergilər də səhmdar kapitalında öz əksini tapır.

Qrup cari mənfəət vergisi aktivini mənfəət vergisi öhdəliyi ilə əvəzləşdirmək üçün qanuni və icrası mümkün olan hüququ mövcud olduqda; və təxirə salınmış aktiv və öhdəliklər bir vergi orqanı tərəfindən qoyulan məbləğlərə aid edildikdə və bu vergilər üzrə öhdəlik eyni müəssisəyə məxsus olduqda.

Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən bankların fəaliyyəti nəticəsində digər vergilər də yaranır. Bu vergilər əməliyyat xərclərinin bir hissəsi kimi tanınır və məcmu gəlir hesabatına daxil edilir.

4.15. Ehtiyatlar

Ehtiyatlar, Qrup keçmiş hadisələr nəticəsində cari hüquqi və ya əsaslanmış öhdəliyə malik olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərə yaradan ehtiyatların azalma ehtimalı olduqda və öhdəlik məbləği etibarlı şəkildə qiymətləndirildikdə uçota alınır.

Ehtiyat kimi tanınan məbləğ hesabat dövrünün sonunda müvafiq risklər və qeyri-müəyyənliklər də nəzərə alınmaqla cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan məbləğin təxmini göstəricisidir.

Ehtiyatı hesablayarkən cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan pul vəsaitlərinin təxminindən istifadə edilsə, ehtiyatın qalıq dəyəri bu pul vəsaitlərinin cari dövrə olan diskontlaşdırılmış dəyərinin cəminə bərabərdir (pulun vaxt dəyərinin əhəmiyyət kəsb etdiyi hallarda).

Ehtiyatın qarşılınması üçün tələb edilən iqtisadi faydaların tam və ya qismən üçüncü şəxslərin hesabına geri qaytarılması gözlənilirsə, debitor borc aktiv kimi yalnız o halda tanınır ki, üçüncü tərəfin kompensasiya ödəməsi ehtimalı var və bu məbləğ etibarlı şəkildə təxmin edilə bilər.

4.16. Digər öhdəliklər

Digər öhdəliklər ilkin olaraq ədalətli dəyərle ölçülür və sonradan effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülür.

4.17. Nizamnamə kapitalı

Adi səhmlər kapital olaraq təsnif edilir. Adi səhmlərin emissiyası ilə birbaşa əlaqəli olan əlavə xərclər bütün vergi təsirləri istisna olmaqla kapitaldan tutulma kimi tanınır. Adi səhmlər üzrə dividendlər elan olunduqları dövrdə azalma kimi tanınır.

Yenidən qazanılmış kapital alətləri (xəzinə səhmləri) dəyərdə tanınır və kapitaldan çıxılır.

Qrupun öz kapital alətlərinin alışı, satışı, buraxılması və ya ləğv edilməsi üzrə mənfəət və zərər hesabatında heç bir gəlir və ya zərər qeydə alınmır.

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)**

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)**4.18. Faiz üzrə gəlir və xərclərin tanınması (davamı)**

Faiz gəliri və xərci effektiv faiz metodundan istifadə etməklə, hesablama metodu ilə uçot əsasında tanınır. Effektiv faiz metodu maliyyə aktivi və ya maliyyə öhdəliyinin yaxud maliyyə aktivləri və ya öhdəlikləri qrupunun amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və faiz gəliri yaxud faiz xərcinin müvafiq dövr üzrə bölüşdürülməsi üsuludur.

Effektiv faiz dərəcəsi borc alətinin nəzərdə tutulan müddəti və ya (tətbiq olunarsa) daha qısa müddət ərzində hesablanmış nağd pul daxilolmalarını (o cümlədən, effektiv faiz dərəcəsinin ayrılma hissəsini təşkil edən məntəqələrdə ödənilmiş yaxud alınmış bütün haqlar, əməliyyat xərcləri və digər mükafat yaxud endirimlər) ilkin tanınma anında xalis qalığ məbləğinədək dəqiqliklə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Gəlir borc alətləri üzrə effektiv faiz dərəcəsi əsasında uçotda tanınır.

Maliyyə aktivi yaxud bənzər maliyyə aktivləri qrupu ehtimal olunan zərərin baş verməsi nəticəsində hesabdan qismən (bir hissəsi qismən) silinərsə, faiz gəliri bundan sonra dəyərsizləşmə üzrə zərərin ölçülərini müəyyən etmək məqsədilə gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılması üçün tətbiq edilən faiz dərəcələrindən istifadə olunmaqla uçotda tanınır.

Ədalətli dəyərle qeyd edilən aktivlər üzrə qazanılmış faizlər faiz gəliri daxilində təsnif edilir.

Kreditlərin verilməsinə görə komissiya haqları birbaşa xərclər ilə birlikdə təxirə salınır və kredit üzrə effektiv faiz dərəcəsinə düzəliş kimi uçotda tanınır. Kreditin ayrılması xüsusi kredit razılaşmasının bağlanmasına gətirib çıxaracağı ehtimal edilən hallarda, kreditin alınmasına görə komissiya haqqı birbaşa xərclər ilə birlikdə təxirə salınır və nəticədə verilən kreditin effektiv faiz dərəcəsinə düzəliş kimi uçotda tanınır. Kreditin alınması xüsusi kredit razılaşmasının bağlanması ilə nəticələnəcəyi ehtimal edilmədiyi hallarda, kreditin alınmasına görə komissiya haqqı kredit verilişi müddətinin qalan dövrü üzrə mənfəət və zərər uçotunda tanınır. Kreditin ayrılması öhdəliyinin müddəti kredit verilmədən başa çatarsa, belə öhdəliyə görə komissiya haqqı müddət başa çatdığı anda mənfəət və zərər uçotunda tanınır. Sindikasiya başa çatdığı zaman, kreditin sindikasiya haqları gəlirlər kimi uçotda tanınır. Bütün digər komissiya haqları yalnız xidmətlər göstərildikdən sonra tanınır.

4.19. Komissiya gəlir və xərclərinin tanınması

Kreditin köçürülməsi haqqı təxirə salınır və əlaqəli birbaşa xərclər ilə birlikdə kreditin effektiv faiz dərəcəsinə düzəliş kimi tanınır. Kredit öhdəliyinin müəyyən bir kreditləşmə razılaşmasına gətirib çıxaracağı ehtimalı olduqda, kredit öhdəliyi haqqı təxirə salınır və əlaqəli birbaşa xərclərlə birlikdə, nəticədə çıxarılan kreditin effektiv faiz dərəcəsinə düzəliş kimi tanınır. Kredit öhdəliyinin spesifik kreditləşmə razılaşmasına gətirib çıxaracağı ehtimalı olduqda, kredit öhdəliyi haqqı kredit öhdəliyinin qalan müddətində mənfəət və ya zərərdə tanınır. Kredit öhdəliyinin kreditlə nəticələnmədən sona çatdıqda, kredit öhdəliyi haqqı müddəti bitdikdə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Kredit xidmətlərinə görə xidmət haqqı xidmətlər kimi təqdim edilir. Bütün digər komissiyalar xidmətlər təqdim edildikdə tanınır.

4.20. Dividend gəlirinin tanınması

Dividend gəliri əks-dividend ("dividenddən kənar") tarixində tanınır (bu şərtlə ki, Qrupun iqtisadi mənfəətlərdən yararlanma biləcəyi mümkün olsun və mənfəətin məbləği düzgün hesablanma bilsin).

4.21. Əməliyyat xərcləri

Əməliyyat xərcləri xidmətdən istifadə etdikdən sonra və ya onların başlanğıc tarixində mənfəət və ya zərərdə tanınır.

4.22. Səhm üzrə mənfəət / zərər

Səhm üzrə mənfəət / zərər Bankın sahiblərinə aid olan mənfəət və ya zərərin hesabat ilində iştirak payının ağırlıqlı orta sayına bölünməsi ilə müəyyən edilir.

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)**4.23. Mühüm mühasibat uçotu mülahizələri və qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri**

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasını rəhbərliyin maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin hesablanmış məbləğinə və dəyərsizləşmə və ədalətli dəyərlərə aid olan müavinətlərə təsir edən müəyyən qərarlar, hesablamalar və fərziyyələr verməsini tələb edir. Xüsusilə, müştərilərə dəyərsizləşmiş kreditlər üçün tələb olunan ehtiyatların səviyyəsini müəyyən edərkən və gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin vaxtı və məbləğinin qiymətləndirilməsində rəhbərliyin əhəmiyyətli qərarı tələb olunmur. Qiymətləndirmələr davamlı olaraq qiymətləndirilir və məqbul hesab edilən gələcək hadisələrin gözləntiləri də daxil olmaqla, tarixi təcrübəyə və digər amillərə əsaslanır. Qiymətləndirmə və əsaslandırılmış fərziyyələr davamlı olaraq nəzərdən keçirilir. Qiymətləndirmələr üzrə düzəlişlər prospektiv şəkildə tanınır.

Təxminlər və əsas götürülən fərziyyələr davamlı qaydada təhlil edilir. Mühasibat təxminlərinə olan düzəlişlər, belə düzəliş yalnız onun baş verdiyi dövrə təsir göstərdikdə həmin dövrdə, cari və gələcək dövrlərə təsir göstərdikdə isə, düzəlişin baş verdiyi və gələcək dövrdə tanınır. Kritik qiymətləndirmə qeyri-müəyyənlikləri 4.24-cü bənddə təsvir edilmişdir.

Maliyyə alətlərinə mülahizələr və qiymətləndirmələr

31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatan dövr üzrə maliyyə hesabatlarında tanınmış məbləğə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərən mühasibat uçotu siyasətinin tətbiqi ilə bağlı mühakimələrə edilən dəyişikliklər 9 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsi nəticəsində tətbiqi ilə bağlı qərarlar belədir:

- Maliyyə aktivlərinin təsnifatı: aktivlərin saxlanıldığı biznes modelinin qiymətləndirilməsi və maliyyə aktivlərinin müqavilə şərtləri yalnız əsas pul vəsaitinin ödənilməməsi və faiz ödənilməməsi olub-olmadığını qiymətləndirir.
- Gözlənilən kredit itkisinin hesablanması (GKZ): 31 dekabr 2019-cu bə 2020-ci il tarixlərində başa çatan illər üçün GKZ -də əhəmiyyətli təsir göstərən fərziyyələrə və qiymətləndirmə qeyri-müəyyənliklərinə edilən dəyişikliklər 9 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsi nəticəsində yaranan dəyişikliklərə aiddir: Maliyyə alətləri. Təsir əsasən 9 sayılı MHBS metodologiyası əsasında GKZ hesablanması üçün istifadə edilən giriş, fərziyyə və üsullarla idarə olunur.

GKZ hesablamasında istifadə edilən giriş, fərziyyə və üsullar – 9 sayılı MHBS Metodologiya

Təsinin qiymətləndirilməsini müəyyən edərkən, şirkət tərəfindən nəzərdən keçirildiyi kimi, ən əhəmiyyətli təsiri olan və yüksək səviyyəli qərar tələb edən 9 sayılı MHBS-də əsas anlayışlar aşağıdakılardır:

Kredit riskinin əhəmiyyətli artımının qiymətləndirilməsi:

Kredit riskin əhəmiyyətli artımının nisbi əsasda qiymətləndirilməsi aparılır. Bir maliyyə aktivi üzrə kredit riskinin başlanmasından sonra əhəmiyyətli dərəcədə artdığını qiymətləndirmək üçün, Şirkət, maliyyə aktivinin gözlənilən ömrü boyunca hesabat tarixində baş verən səhv riskini müqayisədə, baş vermədikdə default riskinin riskini müqayisə edərək, əsas risk göstəriciləri Şirkətin mövcud risk idarəetmə proseslərində istifadə olunur.

Aşağıdakı göstəricilərə əsasən hər bir fərdi məruzə üçün kredit riskində əhəmiyyətli artımların qiymətləndirilməsi ən azı üç ayda bir dəfə həyata keçiriləcəkdir. Aşağıdakı faktorlardan hər hansı birinin kredit riskində əhəmiyyətli bir artımın meydana gəldiyini ifadə edərsə, alət Mərhələ 1-dən Mərhələ 2-ə köçürülür:

- İlkin tanınma ilə müqayisədə kredit riskində əhəmiyyətli artımlar üçün limit qoyulur.
- Əhəmiyyətli dərəcədə artmış mövqeləri yaxşılaşdırmaq üçün mərhələlərin nəticələrini qiymətləndirmək və zərurət yaranıqda düzəlişlər etmək üçün əlavə keyfiyyətli rəylər aparılır.
- 9 sayılı MHBS öhdəliyin 30 gündən gec olmayaraq alətlərin kredit riskinə əhəmiyyətli dərəcədə artdığını sübuta yetirir.

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)**4.23. Mühüm mühasibat uçotu mülahizələri və qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri****Kredit riskinin əhəmiyyətli artımının qiymətləndirilməsi (DAVAMI):**

Mərhələ 2 və Mərhələ 3 arasındakı hərəkətlər, maliyyə aktivlərinin olduğu kimi kreditlərin dəyərsizləşməsinə əsaslanan hesabat tarixidir. 9 sayılı MHBS-ə uyğun olaraq kredit dəyərsizləşməsinin müəyyən edilməsi, 39 sayılı MUBS-a uyğun olaraq dəyərsizləşmə obyektiv sübutlar üçün maliyyə aktivlərinin fərdi qiymətləndirilməsinə oxşardır.

Makroiqtisadi amillər, Gələcək yönümlü informasiyalar (GYİ) və müxtəlif senarilər:

Hər bir mərhələ üçün gözlənilən kredit itkilərinin ölçülməsi və kredit riskində əhəmiyyətli artımların qiymətləndirilməsi keçmiş hadisələr və mövcud şəraitlər haqqında məlumatları, eləcə də gələcək hadisələrin və iqtisadi şəraitin məqbul və dəstəklənən proqnozlarını nəzərdən keçirməlidir. İrəli görünən məlumatların qiymətləndirilməsi və tətbiqi mühüm mühakimə tələb edir.

Mərhələ 1 və Mərhələ 2 kredit itkiləri ehtimallarını qiymətləndirmək üçün istifadə edilən DE, Defolt halında zərər (DHZ) və Default halında risklərin həcmi (DHRH) girişləri tarixi tendensiyalara və makroiqtisadi dəyişənlərə (ya da makroiqtisadi dəyişənlərdəki dəyişikliklərə) əsasən müvafiq portfeldə kredit itkiləri modelləşdirilir. Rəhbərliyin bünövrəsi makroiqtisadi faktorları portfelin mövcud vəziyyəti ilə ən yaxşı idarəetmə təxmin və məlumatlarına əsaslanaraq uyğunlaşdırmaq üçün də istifadə olunur. Mərhələ 1 və Mərhələ 2-də gözlənilən kredit itkilərinin qiymətləndirilməsi minimum üç makroiqtisadi göstəriciləri nəzərdən keçirən diskontlaşdırılmış ehtimalı ağırlıqlı təxmindir.

Qrup rəhbərliyi COVID-19 (Corona virusu) peyvəndi ətrafında vəziyyətin inkişafını yaxından izləyir və bütün lazımi tədbirləri görür. Rəhbərlik hesab edir ki, bu Qrupun əməliyyatlarına əhəmiyyətli təsir göstərməyəcək, çünki müştəri bazası vaxtında geri ödəmə qabiliyyətinə malikdir.

Müştərinin kredit profilindəki dəyişikliyə və perspektivli makroiqtisadi göstəricilərin ümumi təsirinə COVID-19- un geniş yayılması baxımından ECL modeli və mülahizələrdəki hər hansı bir dəyişiklik yüksək dərəcədə qeyri-müəyyənliyə məruz qoyacaqdır. Bu cür qeyri-müəyyən iqtisadi mühitin təsiri şərtidir olunur və Qrup öz mövqeyini və bununla əlaqədar təsirləri müntəzəm olaraq yenidən qiymətləndirməyə davam edəcəkdir. Qrup mövcud məlumatlar əsasında COVID-19-un 9 sayılı BMHS ECL ölçülməsi üçün giriş və fərziyyələr üzərində potensial təsirini nəzərdən keçirmişdir. Çox axıcı və inkişaf etməkdə olan mülahizələr baxımından, perspektivli hər hansı bir məlumatın etibarlılığını və əsaslılığını müəyyənləşdirmək çox çətindir. Buna baxmayaraq, Qrup bu böhranın bazar kredit mühitinə təsirini qəbul edir, mikro iqtisadi proqnoz da daxil olmaqla dəyişiklikləri izləməyə davam etdirir və ECL- də düzəlişləri uyğun şəkildə nəzərdən keçirəcəkdir.

Defoltun təsviri

Gözlənilən kredit itkilərinin ölçülməsində istifadə edilən standartın müəyyən edilməsi və mərhələlər arasında hərəkətin müəyyənləşdirilməsi üçün qiymətləndirmə, daxili kredit riskinin idarə olunması məqsədləri üçün istifadə edilən defoltun müəyyən edilməsinə uyğun gəlir. 9 sayılı MHBS standartı müəyyən etmir, ancaq gecikmə 90 gündən artıq olan zaman baş verən hadisənin baş vermə ehtimalı ehtimalını ehtiva edir.

Ömür müddəti

GKZ -ni qiymətləndirərkən, Qrupun kredit riskinə məruz qaldığı maksimum müqavilə dövrünü nəzərdən keçirməlidir. Bütün tətbiq olunan müqavilə şərtləri, qabaqcadan ödəniş variantları və uzadılması və köçürmə variantları daxil olmaqla, gözlənilən ömür müddətinin müəyyən edilməsi zamanı nəzərə alınır. Sabit ödəmə qabiliyyəti olmayan bəzi kreditlər üçün gözlənilən ömrü Qrupun kredit riskinə məruz qaldığı dövr əsasında hesablanır.

4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)**4.23. Mühüm mühasibat uçotu mülahizələri və qeyri-müəyyən təxminlərin əsas mənbələri****İdarəetmə**

Mövcud risklərin idarə edilməsi çərçivəsinə əlavə olaraq, Qrup 9 sayılı MHBS dəyərsizləşmə prosesinə nəzarət etmək üçün daxili komitə yaratmışdır. Komitə Maliyyə, Risklərin İdarə Edilməsi və İqtisadiyyat sahəsində yüksək səviyyəli nümayəndələrdən ibarətdir və gözlənilən kredit itkiləri təxminlərimizdə istifadə olunan əsas giriş və fərziyyələrin nəzərdən keçirilməsi və təsdiqlənməsi üçün məsuliyyət daşıyır. Həmçinin ümumi ehtiyat nəticələrinin maliyyə hesabatlarına daxil edilməsinin uyğunluğunu qiymətləndirir ARMB-nin iqtisadi normativləri ilə yanaşı, Bankın maliyyə aktivinin dəyərsizləşdiyini müəyyən edərkən nəzərə aldığı əsas amillər onun vaxtında ödənmə statusu və müvafiq olduqda, əlaqədar girovun realizə edilə bilməsidir. Dəyərsizləşmənin baş tutduğuna dair obyektiv dəlilin olduğunu müəyyən etmək üçün aşağıdakı əsas meyarlar da həmçinin istifadə edilir:

- Müştərinin biznes modelinin həyat qabiliyyəti və onun maliyyə çətinliklərindən adlayaraq uğurla ticarət etmək, borc öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün kifayət qədər nağd pul axını yaratmaq potensialı;
- Qiymətli kağızların (və digər kredit kompensasiyalarının) realizasiya qiyməti və sahibliyin uğurla qaytarıla bilmək ehtimalı;
- Borc məbləğinin bərpasına cəlb edilmiş hər hansı xərcin saxlanması ehtimalı;
- Borclu haqqında banka məlum olan maliyyə məlumatına görə, borclu əsaslı maliyyə çətinliklərindən əziyyət çəkir;
- Borclu müflislik və ya maliyyə baxımından yenidən təşkilatlanma haqqında düşündür;
- Borcluya təsir edən beynəlxalq və ya yerli iqtisadi şərtlər nəticəsində, ödəmə statusunda mənfi dəyişiklik yaranıb.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin tanınması

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin tanınması dərəcəsi çıxıla bilən müvəqqəti fərqlərin istifadə oluna bilməsi üçün Şirkətin gələcək vergiyə cəlb edilən mənfəətinin əldə edilməsi ehtimalının qiymətləndirilməsinə əsaslanır. Əlavə olaraq, əhəmiyyətli mühakimə istənilən hüquqi və ya iqtisadi məhdudiyyətlərin təsirinin və ya müxtəlif vergi qanunvericiliyində qeyri-müəyyənliklərin qiymətləndirilməsində tələb olunur.

4.24 Hesablamanın qeyri-müəyyənliyi

Aktivlərin, öhdəliklərin, gəlirin və xərclərin tanınması və qiymətləndirilməsi üzrə ən əhəmiyyətli təsiri olan hesablamlar və fərziyyələr haqqında məlumat aşağıda göstərilib. Faktiki nəticələr əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər.

Dəyərdən düşən aktivlərin yararlılıq müddəti

Rəhbərlik, aktivlərin Qrup üzrə gözlənilən faydasına əsaslanaraq hər bir hesabat tarixində, əmlak və avadanlıqları və qeyri-maddi aktivləri də özündə cəmləşdirən bütün amortizasiya oluna bilən və aktivlərin yararlılıq müddətini nəzərdən keçirir. Bununla yanaşı, , xüsusilə proqram təminatı və IT avadanlıqları ilə bağlı faktiki nəticələr, texniki köhnəlmələr səbəbilə fərqlənə bilər.

Əsas vəsaitlərin və qeyri-maddi aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Dəyərsizləşmə zərəri aktivin və ya pul vəsaitlərini yaradan vahidin balans dəyərinin bərpa edilə bilən məbləğdən artıq olduğu məbləğdə tanınır. Bərpa edilə bilən məbləği müəyyən etmək üçün rəhbərlik hər bir pul vəsaitlərini yaradan vahiddən pul vəsaitlərinin gözlənilən gələcək hərəkətini qiymətləndirir və həmin pul vəsaitlərinin hərəkətinin diskontlaşdırılmış dəyəri hesablamaq məqsədilə münasib faiz dərəcəsini müəyyən edir. Pul vəsaitlərinin gözlənilən gələcək hərəkətinin qiymətləndirilməsi prosesində rəhbərlik gələcək əməliyyat nəticələri haqqında fərziyyələrini edir.

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)
4. ƏSAS UÇOT SİYASƏTLƏRİNİN XÜLASƏSİ (DAVAMI)**4.24. Hesablamanın qeyri-müəyyənliyi (davamı)****Əsas vəsaitlərin və qeyri-maddi aktivlərinin dəyərsizləşməsi (davamı)**

Bu fərziyyələr gələcək hadisələrə və hallara aiddir. Faktiki nəticələr dəyişə bilər və növbəti maliyyə ili ərzində Qrupun aktivlərində əhəmiyyətli düzəlişlərə səbəb ola bilər. Bir çox hallarda tətbiq olunan diskont dərəcəsinin müəyyən edilməsinə bazar riskinə və aktivə xas risk amillərinə müvafiq düzəlişlərin qiymətləndirilməsi daxildir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatlar çıxılmaqla amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür. Dəyərsizliyə görə ehtiyatların qiymətləndirilməsi mühüm mühakimənin və qiymətləndirmələrin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur. Qrup, ehtiyatların Qrupun kredit portfelində yaranan zərərləri ödəmək üçün kifayət etməsi qənaətinə olan bir səviyyədə ehtiyatların saxlanması məqsədi ilə dəyərsizləşmə ehtiyatlarını qiymətləndirir. Hükümlərin hesablanması əsasən GKZ modeli və tətbiq olunan prudensial tənzimləmələrlə təyin olunan vaxt əsas meyarlarından istifadə olunur.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar rəhbərliyin hesablamalarına əsasən ətraf mühitə aid olan əməliyyatlardan əldə edilən məlumatlardan əldə edilir. Həssaslıq, Qrupun hesabatındakı xalis gəliri əhəmiyyətli dərəcədə üstələməməsi və onun öhdəliklərini azaltması üçün müddəaları qiymətləndirərkən həyata keçirilir.

Şərti öhdəlik

Qrup əməliyyatlarının xarakterindən asılı olaraq adi biznes fəaliyyətində yaranan məhkəmə proseslərinə cəlb oluna bilər. Tədbirlərdən yaranan şərti öhdəliklər üçün ehtiyat iqtisadi resursların xaric olma ehtimalına və belə çıxışın qiymətləndirilməsinin etibarlılığına əsaslanır. Belə məsələlər çoxsaylı qeyri-müəyyənliklərə məruz qalır və fərdi məsələlərin nəticəsi güvən ilə proqnozlaşdırıla bilməz. Qiymətləndirmə və əsaslandırılmış fərziyyələr davamlı olaraq nəzərdən keçirilir. Qiymətləndirmələr prospektiv şəkildə tətbiq olunur.

5. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MƏRKƏZİ BANKINDA
YERLƏŞDİRİLMİŞ VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Nağd pul	13,062,179	17,141,763
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	25,805,610	24,417,627
Cəmi pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında	38,867,789	41,559,390

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında (ARMB) yerləşdirilmiş vəsaitlərə daxil edilmiş ARMB-da yerləşdirilən məcburi ehtiyat depoziti 31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə müvafiq olaraq 2,192,929 AZN və 3,517,658 AZN məhdud məbləğlərdən ibarət olmuşdur. Bank müxbir hesablarındakı bütün vəsaitlərdən istifadə etmək hüququnu əldə edir, bu şərtlə ki, vəsaitlərin orta günlük qalığı 30 gün müddətində tələb olunan məcburi ehtiyat məbləğindən çox olsun.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

5. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MƏRKƏZİ BANKINDA YERLƏŞDİRİLMİŞ VƏSAİTLƏR (DAVAMI)

5.1. Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat məqsədi üçün pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat məqsədləri üçün pul və pul vəsaitləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər (Qeyd 5)	38,867,789	41,559,390
İlkin ödəniş müddəti 90 gündən artıq olmamaqla digər banklardan alınacaq vəsaitlər	320,919,327	380,633,028
Müxbir hesablar (Qeyd 6)	98,482,345	55,934,143
	458,269,461	478,126,561
Çıxılsın: Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş məcburi ehtiyat depoziti	(2,192,929)	(3,517,658)
Çıxılsın: Blokləşdirilmiş hesablar	(170,000)	(170,000)
Cəmi pul və pul vəsaitləri	455,906,532	474,438,903

Məcburi ehtiyat depozitləri və blokləşdirilmiş hesablar Bankın gündəlik əməliyyatlarında istifadə üçün əlverişli deyil. Pul vəsaitləri və ARMB-də yerləşdirilmiş vəsaitlər və məcburi minimum ehtiyat depozitləri faiz gəliri gətirmir.

6 BANKLARDAN ALINACAQ VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Overnəyət və müddətli depozitlər	448,424,747	550,353,090
Müxbir hesablar	98,482,345	55,934,143
	546,907,092	606,287,233
Çıxılsın: dəyərdəndüşmə zərəri üzrə ehtiyat	(5,680,068)	(6,267,142)
Cəmi banklardan alınacaq vəsaitlər	541,227,024	600,020,091

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə digər banklardan alınan vəsaitlərə daxil edilmiş hesablanmış faiz gəlirləri müvafiq olaraq 4,386,747 AZN və 7,078,841 AZN təşkil etmişdir. İllik faiz dərəcəsi 1.35%- 4.25 % arasında dəyişir (2019: 1%- 4.25 %)

7 MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR VƏ AVANSLAR

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	321,550,810	334,750,819
Çıxılsın: kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(10,808,778)	(11,163,628)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	310,742,032	323,587,191

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərində başa çatmış illər üzrə ehtimal olunan zərər üzrə hərəkətlər 18 saylı Qeyddə açıqlanır.

Müştərilərə verilmiş kreditlərə daxil edilmiş 31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə hesablanmış faiz gəlirləri müvafiq olaraq 4,531,567 AZN və 3,320,148 AZN təşkil etmişdir. Orta çəkili faiz dərəcəsi 6.19 %-ə (2019: 5.1%) bərabərdir.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

7 MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR VƏ AVANSLAR (DAVAMI)

Aşağıdakı cədvəldə girovun ədalətli dəyəri deyil, növünə görə təhlil edilmiş müştərilərə verilmiş kreditlərin yekun balans dəyəri göstərilir:

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Depozitlər və blok edilmiş nəgd pul əsasında təmin edilmiş kreditlər	287,451,831	297,626,733
Avadanlıqlar əsasında təmin edilmiş kreditlər	8,242,398	11,601,667
Qarantıya əsasında təmin edilmiş kreditlər	5,722,294	11,968,988
Daşınmaz əmlak əsasında təmin edilmiş kreditlər	8,490,086	6,006,096
Təminatlı kreditlər	11,644,201	7,547,335
	321,550,810	334,750,819
Çıxılın: kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(10,808,778)	(11,163,628)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	310,742,032	323,587,191

Aşağıdakı cədvəldə sənaye sektoru üzrə təhlil edilmiş müştərilərə kreditlərin yekun balans dəyərləri göstərilir:

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Sektorlar üzrə təhlil		
İstehsal	149,049,101	143,862,700
Ticarət və xidmət	107,487,210	124,788,838
Kənd təsərrüfatı	34,991,785	38,123,170
Fiziki şəxslər	13,227,720	10,377,676
Tikinti	3,347,118	17,231,551
Digər	13,447,876	366,884
	321,550,810	334,750,819
Çıxılın: kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(10,808,778)	(11,163,628)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	310,742,032	323,587,191

Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər aşağıdakı məhsullardan ibarətdir:

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
İstehlak kreditləri	5,056,543	5,059,084
Plastik kartlar	1,225,984	1,960,867
İpoteka kreditləri	6,609,070	2,994,257
Avtomobil kreditləri	336,123	363,468
	13,227,720	10,377,676
Çıxılın: kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(2,769,973)	(2,937,228)
Cəmi fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər və avanslar	10,457,747	7,440,448

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

7 MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR VƏ AVANSLAR (DAVAMI)

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə bütün kreditlər (portfelin müvafiq olaraq 100%-i həcmində) Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən müştərilərə verilmişdir ki, bu da bir ölkə daxilində əhəmiyyətli coğrafi təmərküzləşmənin bir göstəricisidir.

	31 Dekabr 2020			Cəmi qalıq dəyər AZN
	12 aylıq GKZ AZN	Ömür müdəti ərzində GKZ üzrə dəyər- sizləşməmiş kreditlər AZN	Ömür müdəti ərzində GKZ üzrə dəyər- sizləşmiş kreditlər AZN	
Müştərilərə verilmiş kreditlərin və avansların ümumi məbləği	312,345,051	94,510	9,111,249	321,550,810
MHBS-a uyğun olaraq dəyər- sizləşmə üzrə ehtiyat	(1,972,730)	(3,734)	(8,832,314)	(10,808,778)
	310,372,321	90,776	278,935	310,742,032

	31 Dekabr 2019			Cəmi qalıq dəyər AZN
	12 aylıq GKZ AZN	Ömür müdəti ərzində GKZ üzrə dəyər- sizləşməmiş kreditlər AZN	Ömür müdəti ərzində GKZ üzrə dəyər- sizləşmiş kreditlər AZN	
Müştərilərə verilmiş kreditlərin və avansların ümumi məbləği	325,732,136	395	9,018,288	334,750,819
MHBS-a uyğun olaraq dəyər- sizləşmə üzrə ehtiyat	(2,415,507)	(21)	(8,748,100)	(11,163,628)
	323,316,629	374	270,188	323,587,191

31 dekabr 2020-ci il tarixinə müştərilərə verilən kredit üçün gözlənilən kredit zərərindəki (ECL) hərəkət aşağıdakı kimidir:

	Mərhələ 1 AZN	Mərhələ 2 AZN	Mərhələ 3 AZN	CƏMİ AZN
ECL ehtiyatı				
1 yanvar balansı	2,415,507	21	8,748,100	11,163,628
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(442,777)	3,713	84,214	(354,850)
CƏMİ	1,972,730	3,734	8,832,314	10,808,778

31 dekabr 2019-cu il tarixinə müştərilərə verilən kredit üçün gözlənilən kredit zərərindəki (ECL) hərəkət aşağıdakı kimidir:

	Mərhələ 1 AZN	Mərhələ 2 AZN	Mərhələ 3 AZN	CƏMİ AZN
ECL ehtiyatı				
1 yanvar balansı	3,680,826	1	8,863,477	12,544,304
Zərər ehtiyatının xalis yenidən ölçülməsi	(1,265,319)	20	(115,377)	(1,380,676)
CƏMİ	2,415,507	21	8,748,100	11,163,628

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

8 DİGƏR MƏCMU GƏLİRDƏ ƏDALƏTLİ DƏYƏRİNDƏ TANINAN MALİYYƏ AKTİVLƏRİ

Kapital investisiyaları	İştirak payı, %		31 dekabr	31 dekabr
	2020	2019	2020-ci il	2019-cu il
Azərbaycan Sənaye Sığorta ASC	5.00	5.00	834,140	834,140
MilliKart MMC	8.33	10.00	500,000	500,000
Bakı Fond Birjası QSC	9.52	9.52	120,000	120,000
Cəmi satıla bilən investisiyalar			1,454,140	1,454,140

İnvestisiyaların maliyyə nəticələrini və mövcud qiymətləndirmə üsullarını nəzərdən keçirdikdən sonra Qrupun rəhbərliyi bu investisiyaların ədalətli dəyərinin balans dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənməyəcəyini düşünür.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

9 ƏMLAK VƏ AVADANLIQLAR

	Torpaq və binalar AZN	Mebel və avadanlıqlar AZN	Kompüterlər AZN	Nəqliyyat vasitələri AZN	İcarəyə götürülmüş mülkiyyətin AZN	Digər avadanlıqlar AZN	Lizinq AZN	Aktivdən istifadə haqqı AZN	Cəmi AZN
İlkin dəyəri									
01 yanvar 2020-ci il	320	3,208,071	2,873,474	564,879	102,527	65,621	67,099	584,103	7,466,094
Əlavələr	-	683,164	166,204	-	-	366	-	-	849,734
Silinmələr	-	(649,232)	(45,948)	(10,200)	-	(1,174)	-	-	(706,554)
31 dekabr 2020-ci il	320	3,242,003	2,993,730	554,679	102,527	64,813	67,099	584,103	7,609,274
Yığılmış köhnəlmə									
01 yanvar 2020-ci il	-	(2,344,421)	(2,043,550)	(421,090)	(102,527)	(50,752)	(67,099)	(117,778)	(5,147,217)
İl üzrə xərc	-	(376,289)	(289,863)	(53,410)	-	(4,148)	-	(120,177)	(843,887)
Silinmə	-	648,143	45,214	8,552	-	147	-	-	702,056
31 dekabr 2020-ci il	-	(2,072,567)	(2,288,199)	(465,948)	(102,527)	(54,753)	(67,099)	(237,955)	(5,289,048)
Xalis balans dəyəri									
31 dekabr 2020-ci il	320	1,169,436	705,531	88,731	-	10,060	-	346,148	2,320,226

Qrup icarə öhdəliklərini 16 №-li MUBS-a uyğun olaraq icarəyə götürülmüş binalar üzrə qalan icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə uçota almışdır. Qrup 1 yanvar 2019-cu il tarixinə icarə öhdəliklərinə bərabər istifadə hüququ olan aktivləri qeyd etmişdir. Əlavə məlumat üçün 15 saylı qeydlərə baxın.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

9 ƏMLAK VƏ AVADANLIQLAR (DAVAMI)

	Torpaq və binalar AZN	Mebel və avadanlıqlar AZN	Kompüterlər AZN	Nəqliyyat vasitələri AZN	İcarəyə götürülmüş mülkiyyətin AZN	Digər avadanlıqlar AZN	Lizinq AZN	Aktivdən istifadə haqqı AZN	Cəmi AZN
İlkin dəyəri									
01 yanvar 2019-cu il	320	2,256,698	2,355,096	564,879	102,527	61,462	67,099	-	5,408,081
Əlavələr	-	953,638	546,322	-	-	4,159	-	584,103	2,088,222
Silinmələr	-	(2,265)	(27,944)	-	-	-	-	-	(30,209)
31 dekabr 2019-cu il	320	3,208,071	2,873,474	564,879	102,527	65,621	67,099	584,103	7,466,094
Yığılmış köhnəlmə									
01 yanvar 2019-cu il	-	(2,140,407)	(1,717,898)	(368,795)	(102,527)	(45,183)	(67,099)	-	(4,441,909)
İl üzrə xərc	-	(206,279)	(353,596)	(52,295)	-	(5,569)	-	(117,778)	(735,517)
Silinmə	-	2,265	27,944	-	-	-	-	-	30,209
31 dekabr 2019-cu il	-	(2,344,421)	(2,043,550)	(421,090)	(102,527)	(50,752)	(67,099)	(117,778)	(5,147,217)
Xalis balans dəyəri									
31 dekabr 2019-cu il	320	863,650	829,924	143,789	-	14,869	-	466,325	2,318,877

Rəhbərlik hesab edir ki, 2020-ci il 31 dekabr tarixindən sonra Qrupun əmlak və avadanlıqlarının balans dəyərində dəyərində dəyərsizləşmə olmamışdır. (2019: Sıfır). Əmlak və avadanlıq heç bir öhdəlik üzrə təminat qismində girov qoyulmamışdır.

Qrupun sahib olduğu 235,400 AZN dəyəndə investisiya əmlakı 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə üçün tamamilə amortizasiya olunmuşdur.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

10 QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

Qeyri-maddi aktivlər ibarətdir:

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
İlkin dəyəri		
İlin əvvəlinə	4,156,554	3,864,554
Əlavələr	289,865	292,000
İlin sonuna	4,446,419	4,156,554
Yığılmış amortizasiya		
İlin əvvəlinə	(1,376,177)	(925,305)
İl üzrə tutulmalar	(487,689)	(450,872)
İlin sonuna	(1,863,866)	(1,376,177)
Xalis balans dəyəri	2,582,553	2,780,377

11 DİGƏR AKTİVLƏR

Digər aktivlər ibarətdir:

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Maliyyə aktivləri:		
Pul köçürmələri və plastik kart əməliyyatları üzrə hesablaşmalar	2,352,492	2,066,266
Cəmi maliyyə aktivləri	2,352,492	2,066,266
Qeyri-maliyyə aktivləri:		
Əmlak və avadanlıqlar üzrə təchizatçılara ödənilmiş avanslar	102,098	238,941
Əvvəlcədən ödənilmiş xərclər	126,211	137,121
Digər	3,958,009	2,467,196
Cəmi qeyri-maliyyə aktivləri	4,186,318	2,843,258
Cəmi digər aktivlər	6,538,810	4,909,524

12 AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MƏRKƏZİ BANKINA QARŞI ÖHDƏLİK

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankına qarşı öhdəlik	137,878	105,856

Qrupun ARMB- dan əldə edilmiş, bitmə tarixi 18 dekabr 2024-cü il və 19 dekabr 2024- cü il və qalıq dəyərləri AZN 105,856 və AZN 32,022 olan iki krediti vardır. Kreditlərin illik faiz dərəcəsi 0.1 %-dir.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

13 BANKLAR VƏ DÖVLƏT QURUMLARINA QARŞI ÖHDƏLİK

Banklar və dövlət qurumlarına qarşı öhdəlik ibarətdir:

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Banklardan alınmış depozitlər	109,368,490	109,965,324
Sahibkarlığa Kömək Milli Fond və Kənd Təsərrüfatı İnkişaf Agentliyinə ödəniləcək vəsaitlər	36,290,237	41,961,996
Azərbaycan İpoteka Fonduna ödəniləcək vəsaitlər	6,280,088	2,946,595
Digər bankların müxbir hesabları	21	19
Cəmi banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	151,938,836	154,873,934

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə digər banklar və dövlət qurumlarına qarşı öhdəlik üzrə hesablanmış faiz xərcləri müvafiq olaraq 738,491 AZN və 1,335,324 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə Qrupun maliyyə institutundan aldığı kreditlər və depozitlərin məbləği müvafiq olaraq 109,368,490 AZN və 109,965,324 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə banklara və dövlət qurumlarına qarşı öhdəliyə, Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun verdiyi müvafiq olaraq 36,290,237 AZN və 41,961,996 AZN məbləğində kreditlər daxildir. Bu kreditlərin qaytarılma müddəti 1 ildən 10 ilə qədərdir və illik faizi dərəcəsi 1% (2019: 1%) təşkil edir. 2020-ci il ərzində 3,000,0000 AZN məbləğində yeni kredit götürülmüş, 8,671,759 AZN məbləğində kredit isə geri ödənilmişdir.

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə banklara və dövlət qurumlarına ödəniləcək vəsaitlərə Azərbaycan İpoteka Fondunun verdiyi müvafiq olaraq 6,280,088 AZN və 2,946,595 AZN məbləğində kreditlər daxildir. Bu kreditlərin qaytarılma müddəti 5 ildən 25 ilə qədərdir (2019-cu il: 6-26 il) və illik faiz dərəcəsi 4%-dir (2019: 4%). 2020-ci il üzrə 3,545,608 AZN məbləğində 54 yeni kredit götürülmüş, 212,115 AZN məbləğində (31 Dekabr 2019: 70,517 AZN) kredit isə geri ödənilmişdir.

14 MÜŞTƏRİLƏR TƏRƏFİNDƏN YERLƏŞDİRİLMİŞ DEPOZİTLƏR

Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Müddətli depozitlər	527,114,498	551,228,043
Tələb əsasında ödənilən	124,675,197	174,381,674
Cəmi müştərilərin yerləşdirdiyi depozitlər	651,789,695	725,609,717

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə müştərilərin depozitlərinə daxil edilmiş hesablanmış faiz xərcləri müvafiq olaraq 7,160,309 AZN və 6,845,972 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il 18,195,900 AZN və 18,419,291 AZN məbləğlərində müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər Azərbaycan Respublikasının Əmanətlərin Sığortalanması Fondu tərəfindən sığortalanmışdır. Müştəri depozitləri üzrə ortalama faiz dərəcəsi məlumatı Qeyd 29-də göstərilmişdir.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

14 MÜŞTƏRİLƏR TƏRƏFİNDƏN YERLƏŞDİRİLMİŞ DEPOZİTLƏR (DAVAMI)

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Sektorlar üzrə təhlil:		
Fiziki şəxslər	449,492,537	392,185,829
Ticarət və xidmətlər	92,108,742	295,079,829
Nəqliyyat və rabitə	808,091	2,250,834
Kənd təsərrüfatı	37,004,933	11,418,542
Tikinti	45,238,883	7,812,207
İstehsal	17,465,994	6,444,081
Mədəncilik	1,256	1,256
Digərləri	9,669,259	10,417,139
	651,789,695	725,609,717

15 DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

Digər öhdəliklər ibarətdir:

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Maliyyə öhdəlikləri:		
Pul köçürmələri və plastik kart əməliyyatları üzrə hesablaşmalar	1,631,786	1,138,955
Hesablanmış xərclər	205,677	283,924
İşçilərə ödəniləcək vəsaitlər	92,820	110,071
İcarə öhdəlikləri	415,253	512,171
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	2,345,536	2,045,121
Digər maliyyə öhdəlikləri:		
Ödəniləcək vergi xərcləri	656,266	1,911,079
Zəmanət və digər öhdəliklər üzrə ehtiyat	455,380	228,162
Digər	90,514	553,546
Cəmi digər maliyyə öhdəlikləri	1,202,160	2,692,787
Cəmi digər öhdəliklər	3,547,696	4,737,908

16 sayılı MHBS-a uyğun olaraq icarə öhdəliklərini icarəyə götürülmüş binalar üzrə qalan icarə ödənişlərinin cari dəyəri ilə uçota almışdır.

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Qeyri-cari hissə		
İcarə öhdəlikləri	293,750	411,387
	293,750	411,387
Cari hissə		
İcarə öhdəlikləri	121,503	100,784
	121,503	100,784
Cəmi icarə öhdəlikləri	415,253	512,171

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)****15 DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR (DAVAMI)**

	1 ilə qədər AZN	1 ildən 2 ilə qədər AZN	2 ildən 3 ilə qədər AZN	3 ildən 4 ilə qədər AZN	4 ildən 5 ilə qədər AZN	Cəmi AZN
31 dekabr 2020-ci il						
Minimum icarə ödənişləri	189,625	189,625	163,075	3,000	-	545,325
Maliyyə xərci	(68,122)	(46,138)	(15,738)	(74)	-	(130,072)
Xalis cari dəyər	121,503	143,487	147,337	2,926	-	415,253

	1 ilə qədər AZN	1 ildən 2 ilə qədər AZN	2 ildən 3 ilə qədər AZN	3 ildən 4 ilə qədər AZN	4 ildən 5 ilə qədər AZN	Cəmi AZN
31 dekabr 2019-cu il						
Minimum icarə ödənişləri	189,625	189,625	189,625	163,075	3,000	734,950
Maliyyə xərci	(88,841)	(71,988)	(46,138)	(15,738)	(74)	(222,779)
Xalis cari dəyər	100,784	117,637	143,487	147,337	2,926	512,171

16 SƏHMDAR KAPİTALI

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə Qrupun buraxılmasına icazə verilmiş, buraxılmış və tam ödənilmiş 0.345 milyon xəzinə səhmlərindən ibarət 60 milyon adi səhmlərdən ibarət olmuşdur. Bütün adi səhmlərin nominal dəyəri 1 AZN (2019: 1 AZN) təşkil edir və hər səhm səhmdara bir səs hüququ verir. 31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixə xəzinə səhmləri Bankın törəmə müəssisəsi tərəfindən saxlanılan səhmlərdən ibarətdir.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

17 XALIS FAİZ GƏLİRLƏRİ

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
	AZN	AZN
Faiz gəlirləri aşağıdakılardan ibarətdir:		
Amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınmış maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirləri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə faiz gəlirləri	19,588,474	14,483,410
Banklardan alınacaq vəsaitlər üzrə faiz gəlirləri	12,658,725	13,814,460
ARMB- da depozit üzrə faizlər	64,027	-
Cəmi faiz gəlirləri	32,311,226	28,297,870

Faiz xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

Amortizasiya olunmuş ilkin dəyərində öhdəliklər üzrə faiz xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

Müştərilən depozitləri üzrə faizlər	(13,884,284)	(12,452,198)
Banklar və dövlət qurumlarından alınmış kreditlər üzrə faiz	(2,898,619)	(3,427,983)
Amortizasiya olunmuş dəyərində öhdəliklər üzrə cəmi faiz xərcləri	(16,782,903)	(15,880,181)
	15,528,323	12,417,689

18 FAİZ GƏTİRƏN AKTİVLƏR ÜZRƏ EHTİMAL EDİLƏN ZƏRƏR ÜÇÜN EHTİYATLARIN TƏMİN EDİLMƏSİ

Aşağıdakı cədvəldə 9 sayılı MHBS-in ,Maliyyə alətləri standartının qəbul edilməsinin nəticəsi olaraq dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatın açılış və son balanslarının qarşılaşdırılması göstərilir:

	Banklardan alınacaq vəsaitlər	Müştərilərə verilmiş kreditlər	Qarantiyalar üzrə ehtiyat	Cəmi
	AZN	AZN	AZN	AZN
1 Yanvar 2019-cu ilu	(5,127,914)	(12,544,304)	(62,501)	(17,734,719)
Ehtiyat xərcləri	-	51,740	-	51,740
Bərpa edilmiş (təmin olunan) ehtiyatlar	(1,139,228)	1,328,936	(165,661)	24,047
31 dekabr 2019-cu il	(6,267,142)	(11,163,628)	(228,162)	(17,658,932)
Ehtiyat xərcləri	-	22,049	-	22,049
Bərpa edilmiş (təmin olunan) ehtiyatlar	587,074	332,801	(227,218)	692,657
31 dekabr 2020-ci il	(5,680,068)	(10,808,778)	(455,380)	(16,944,226)

19 XARİCİ VALYUTA İLƏ ƏMƏLİYYATLAR ÜZRƏ XALIS GƏLİR

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
	AZN	AZN
Diling əməliyyatı, xalis	1,153,990	1,024,039
Məzənnə fərqi (xərc)/gəlir , xalis	26,672	54,081
	1,180,662	1,078,120

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

20 HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRLƏRİ

Haqq və komissiya gəlirləri aşağıdakı şəkildədir:

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Haqq və komissiya gəlirləri:		
Plastik kartlar üzrə xidmətlər	2,431,090	1,964,491
Sənədli əməliyyatlar və hesablaşmalar	1,328,303	1,526,764
Nağd pul vəsaitlərinin çıxarılması üzrə əməliyyatlar	200,851	232,687
Digər əməliyyatlar	144,890	130,840
	4,105,134	3,854,782

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

21 HAQQ VƏ KOMİSSİYA XƏRCLƏRİ

Haqq və komissiya xərcləri aşağıdakı şəkildədir:

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Haqq və komissiya xərcləri:		
Plastik kartlar üzrə xidmətlər	2,152,321	1,681,685
Sənədli əməliyyatlar və hesablaşmalar	1,149,393	308,671
Nağd pul vəsaitlərinin çıxarılması üzrə əməliyyatlar	22,201	27,201
Digər əməliyyatlar	122,008	162,528
	3,445,923	2,180,085

22 ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Əməkhaqları və işçilərə verilmiş mükafatlar	4,998,886	4,593,591
Köhnəlmə və amortizasiya	1,331,576	1,186,389
Pəşəkar xidmət haqqıları	992,044	1,474,881
Proqram təminatı xərcləri	924,164	778,484
İcarə xərcləri*	870,580	730,055
Mühafizə xidmətləri	683,533	587,349
Ofis xərcləri	301,913	115,070
İlanələr	250,000	-
Rabitə xərcləri	238,737	246,096
Təmir və saxlama xərcləri	222,444	177,191
Reklam və marketinq işləri üzrə xərclər	205,458	164,881
Sığorta xərcləri	146,477	134,829
İcarə öhdəlikləri üzrə faiz xərcləri	92,708	107,070
Nəqliyyat və sayahət	67,435	82,579
Çek və plastik kartlar üzrə çap xərci	62,951	43,507
Kommunal	47,413	42,244
Vergi xərcləri (mənfəət verigisindən başqa)	39,197	43,999
Digər xərclər	128,005	339,217
	11,603,521	10,847,432

* Bu, qısamüddətli xarakterli icarə xərclərini əks etdirir, bu səbəbdən BMHS 16 üzrə icarələr icazə verilən istifadə hüquqlu aktivləri kimi kapitalaşdırılmamışdır.

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)**

23 MƏNFƏƏT VERGİSİ XƏRCLƏRİ

Qrup cari mənfəət vergisi ödəmələrini və vergi bazalarını Qrupun fəaliyyət göstərdiyi Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq aktiv və öhdəliklərdə dəyərləndirir və əks etdirir və bu hesablamlar MHBS-dən fərqlənir.

Bəzi xərclərin vergi bazasının hesablanması zamanı nəzərə alınmaması və bəzi gəlirlərin vergiyə tabe tutulmaması nəticəsində Qrupun daimi vergi fərqləri yaranır.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatlarında göstərilən aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyəri ilə onların vergi hesabatındakı qalıq dəyərləri arasındakı müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirini əks etdirir. 31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınmasında müxtəlif üsulların istifadə edilməsinə, eləcə də bəzi aktivlər üzrə vergi uçotunda olan qalıqların maliyyə hesabatlarında olan qalıqlara nisbətən fərqli olması nəticəsində yaranır.

Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi müxtəlif şərtlər və dəyişikliklər yarada bilər. İdarəetmə şərtləri vergi orqanlarının vergi qanunvericiliyinə dair şərtlərinə uyğun gəlmirsə, əlavə vergi, cəza və faiz vergi orqanları tərəfindən Qrupun maliyyə hesabatları üzrə qiymətləndirilə bilər.

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
	AZN	AZN
Təxirə salınmış vergi aktivləri	(a) 406,341	434,487
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri	(b) (98,734)	(187,348)
Təxirə salınmış xalis vergi aktiv/(öhdəliyi)	307,607	247,139

Təxirə salınmış mənfəət vergisi qalıqları üzrə ümumi hərəkət aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
	AZN	AZN
İlin əvvəlinə	247,139	279,136
Mənfəət və zərər hesablarına daxil edilmiş	60,468	(31,997)
Təxirə salınmış xalis vergi aktiv/(öhdəliyi)	307,607	247,139

Eyni vergi yurisdiksiyasında qalıqların əvəzləşdirilməsi nəzərə alınmadan il ərzində təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və öhdəlikləri üzrə hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

a) Təxirə salınmış vergi aktivləri

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
	AZN	AZN
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər:		
Müştərilərə verilən kreditlər və avanslar	1,524,211	1,774,260
Digər aktivlər	441,924	398,173
Qeyri-maddi aktivlər	65,568	-
	2,031,703	2,172,433
Təxirə salınmış vergi aktivləri 20% (2019-cu il: 20%)	406,341	434,487

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

23 MƏNFƏƏT VERGİSİ XƏRCLƏRİ (DAVAMI)

b) *Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri*

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlər:		
Qeyri-maddi aktivlər	-	(91,963)
Əmlak və avadanlıq	(83,177)	(219,926)
Digər öhdəliklər	(126,353)	(340,713)
İnvestisiyalar	(284,140)	(284,140)
	(493,670)	(936,742)
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri 20% (2019-cu il: 20%)	(98,734)	(187,348)

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərində başa çatmış illər üzrə effektiv faiz dərəcəsi üzləşdirilməsi aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Mənfəət vergisindən əvvəl gəlir	6,430,108	9,747,622
20% (2019-cu il: 20%) məcburi vergi dərəcəsi ilə hesablanmış vergi	(1,286,022)	(1,949,524)
Daimi fərqlərin vergi təsiri	(127,792)	(29,867)
	(1,413,814)	(1,979,391)
Müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri	60,468	(31,997)
	(1,353,346)	(2,011,388)
Mənfəət vergisi xərci		
Cari mənfəət vergisi xərci	(1,413,814)	(1,979,391)
Mənfəət və zərər hesablarına daxil edilmiş təxirə salınmış vergisinin gəliri / (xərci)	60,468	(31,997)
Mənfəət vergisi xərci	(1,353,346)	(2,011,388)

Mənfəət vergisi üzrə artıqödəmə/ (mənfəət vergisi öhdəliyi)

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
1 yanvar 2020-ci il	(1,508,013)	(181,246)
İl ərzində hesablanmış	(1,413,814)	(1,979,391)
İl ərzində ödənmə	2,992,557	652,624
31 dekabr 2020-ci il	70,730	(1,508,013)

24 HƏR SƏHM ÜZRƏ GƏLİR

Əsas və kapitala əlavə edilən hər səhm üzrə gəlirin hesablanmasında istifadə edilmiş gəlir və adi səhmlərin orta sayı aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Bankın təsisçilərinə aid edilən xalis mənfəət	5,076,762	7,736,234
Hər səhm üzrə əsas və kapitala əlavə edilə bilən gəlirin hesablanması üçün adi səhmlərin orta sayı	60,000,000	60,000,000
Hər səhm üzrə gəlir - əsas və kapitala əlavə edilə bilən	0.085	0.129

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)**

25 TƏƏHHÜDLƏR VƏ ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR

Adi fəaliyyətin gedişində Qrup müştərilərinin tələbatlarını qarşılamaq məqsədilə şərti öhdəliklər üzrə risk yarada biləcək maliyyə alətlərində tərəf kimi çıxış edir.

Qrup balansda qeyd edilən əməliyyatlar halında olduğu kimi, balansdan kənar öhdəliklərini qəbul edərkən eyni kredit nəzarət və idarəetmə siyasətlərini tətbiq edir.

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə şərti öhdəliklər ibarətdir:

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
	AZN	AZN
Şərti öhdəliklər və kredit təəhhüdləri		
Zəmanətlər və bənzəri öhdəliklər	41,305,394	51,793,364
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	8,170,877	5,927,633
Cəmi şərti öhdəliklər və kredit təəhhüdləri	49,476,271	57,720,997

Kredit xətti ilə müştərilərə kreditlərin və avansların ayrılması borcunun maliyyə nəticələri, borca xidmət qabiliyyəti və digər şərtlərdən asılı olaraq və hər bir hadisə əsasında Qrup tərəfindən təsdiqlənmişdir. 31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə istifadə edilməmiş belə kredit xətləri müvafiq olaraq 8,170,877 AZN və 5,927,633 AZN təşkil etmişdir.

Kapital qoyuluşları üzrə öhdəliklər – Bank minimum kapital tələblərinə tam uyğun gəlir. Ətraflı məlumat üçün 28 sayılı qeydlərə baxın.

Bundan əlavə, Qrup, müəyyən edilmiş müddətlər üçün Azərbaycan Mərkəzi Bankına hesabatların təqdim etmişdir və maliyyə hesabatları dərc edildiyi tarixədək təqdim elədiyi hesabatlardan heç bir mənfi rəy almamışdır.

Məhkəmə proseduraları - Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyətin gedişində müştərilər və üçüncü şəxslər tərəfindən Banka qarşı iddialar irəli sürülür. Qrupun rəhbərliyi hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün heç bir ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi - Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyindəki bir neçə şəkildə təsfir oluna bilər. Bundan əlavə, biznes fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq vergi orqanlarının öz mülahizələrinə görə sərbəst qərar vermələri riski də mövcuddur. Biznes fəaliyyəti ilə əlaqədar Qrup rəhbərliyinin mülahizələrinə əsaslanan xüsusi mövqe vergi tərəfindən birmənalı qarşılanmadıqda, cərimələr və faizlər hesablanı bilər. Belə qeyri-müəyyənliklər, əsasən maliyyə alətlərinin/derivativlərin və transfer qiymətini təyin etmək məqsədilə əməliyyatın bazar qiymətinin istifadə edilməsi zamanı vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq şərhinə aid edilə bilər. Bu hallar eləcə də kreditlər üzrə ehtiyatların yaradılması zamanı yaranan müvəqqəti fərqlərin və bunun vergi öhdəliyinə təsirinin vergi orqanları tərəfindən mənfəət vergisi bazasının bilərəkdən azaldılması kimi şərh edilməsinə aid edilə bilər. Ümumiyyətlə, vergi ödəyicilərinin audit tarixindən əvvəlki üç ilə aid maliyyə təsərrüfat fəaliyyəti vergi orqanları tərəfindən yoxlanıla bilər. Bundan əlavə, vergi yoxlamaları başa çatdıqda belə aparılmış yoxlamaların daha yüksək vergi orqanları tərəfindən yoxlanılması ehtimalı da istisna edilmir. Rəhbərlik hesab edir ki, 31 Dekabr 2020-ci il tarixinə Qrupun təsviri müvafiq qanunvericiliyə uyğundur və Qrupun vergi və valyuta üzrə mövqeyi davamlı olacaqdır.

25.1 Tənzimləmə nisbətlərinə uyğunluq

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı banklardan qanuni maliyyə hesabatlarına əsasən müəyyən edilmiş prudensial əmsalları saxlamağı tələb edir. 31 Dekabr 2020 tarixində Qrup, mövcud likvid girovlar əsasında bu nisbətlərə uyğundur.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

26 ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

Bank və onun əlaqəli tərəfləri hesab edilən törəmə müəssisələri arasında əməliyyatlar konsolidə zamanı silinmiş və bu qeyddə açıqlanmamışdır. Qrup və digər əlaqəli tərəflər arasında əməliyyatlar aşağıda açıqlanmışdır. Əqdlər qarşılıqlı razılaşdırılmış şərtlərlə daxil edilmişdir

Qeydlər		31 dekabr 2020-ci il		31 dekabr 2019-cu il	
		Asılı tərəflərlə olan qalıqlar AZN	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ AZN	Asılı tərəflərlə olan qalıqlar AZN	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ AZN
	Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, ümumi:	7	321,550,810		334,750,819
	- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		*7,791,892		*24,265,491
	- Qrupun əsas rəhbərliyi/Asılı tərəflər		597,116		542,867
	Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatlar:	7	10,625,214		11,163,628
	- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		839		8,534
	- Qrupun əsas rəhbər heyəti/üzvləri/Asılı tərəflər		7,550		5,448
	Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər:	14	652,605,772		725,609,717
	- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		37,747,823		30,150,600
	- Qrupun əsas rəhbər heyəti/üzvləri/Asılı tərəflər		427,139,124		366,157,749
	Zəmanətlər və bənzər öhdəliklər:	25	41,305,394		51,793,364
	- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr		1,045,286		708,900
	- Qrupun əsas rəhbər heyəti/üzvləri/Asılı tərəflər		139,976		297,320

*bu məbləğin 7,700,991 AZN (2019-cu il: 23,412,043 AZN) nağd vəsait (depozit) qisminə girov təşkil edir.

Direktorlara və əsas rəhbərliyin digər üzvlərinə əmək haqqları aşağıdakı kimi olmuşdur:

Qeydlər		31 dekabr 2020-ci il		31 dekabr 2019-cu il	
		Asılı tərəflərlə olan qalıqlar	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ	Asılı tərəflərlə olan qalıqlar	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ
	Bütün işçilərin kompensasiyası:	22	4,998,886		4,593,591
	- əsas rəhbər işçilərin kompensasiyası		601,809		533,454

31 dekabr 2020-ci il və 31 dekabr 2019-cu il tarixlərinə bitən il üzrə məcmu gəlir haqqında konsolidə edilmiş hesabatla aşağıdakı əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar daxildir:

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

26 ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR (DAVAMI)

		31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
		Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ AZN	Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ AZN
Qeyd	Asılı tərəflərlə olan qalıqlar AZN	Asılı tərəflərlə olan qalıqlar AZN	Asılı tərəflərlə olan qalıqlar AZN
Faiz gəlirləri:			
17		32,311,226	28,297,870
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr	164,987		1,311,549
- Qrupun əsas rəhbər heyəti/üzvləri/Asılı tərəflər	56,023		29,043
Faiz xərcləri:			
17		16,782,903	15,880,181
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr	65,244		399,656
- Qrupun əsas rəhbər heyəti/üzvləri/Asılı tərəflər	2,985,360		3,794,418
Faiz gətirən aktivlərin dəyərsizləşmə zərərləri üzrə ehtiyat			
18		878,302	24,047
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr	(7,695)		4,636
- Qrupun əsas rəhbər heyəti/üzvləri/Asılı tərəflər	2,102		2,478
Haqq və komissiya gəlirləri			
20		4,105,134	3,854,782
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr	70,648		127,865
- Qrupun əsas rəhbər heyəti/üzvləri/Asılı tərəflər	9,295		83,329
Əməliyyat xərcləri:			
22		11,603,521	10,847,432
- səhmdarlar və Qrup səhmdarlarının mühüm payı olduğu müəssisələr	124,216		1,673,647

Əlaqədar tərəflərin kredit üzrə faiz dərəcələri illik olaraq 3% və 24% arasında dəyişir.

27 MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

Ədalətli dəyər, məcburi satış və ya ləğv etmə halları istisna olmaqla, maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə alətinin mübadilə edilə bilindiylə məbləği təşkil edir.

Ədalətli dəyəri qalıq dəyərinə yaxın olan aktivlər

Qısamüddətli ödəmə dövrü (3 aydan az) olan maliyyə aktivləri və öhdəliklər halında belə ehtimal edilir ki, onların qalıq dəyəri ədalətli dəyərinə yaxındır. Belə ehtimal tələb olunanadək depozitlərə və ödəniş müddəti müəyyən olunmamış əmanət hesablarına da qarşı tətbiq olunur.

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)**

27 MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ (DAVAMI)

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin hesablanması üçün aşağıdakı metodlar və mühüm təxminlər tətbiq edilmişdir:

- Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında pul vəsaitləri və minimum ehtiyat depoziti. Belə növ aktivlərin qısa müddəti və mövcudluq məhdudiyyətlərinə görə balans dəyərinin onların ağlabatan ədalətli dəyər olması ehtimal edilir.
- Hesabat tarixinə bir ay qalmış müddətdə banklara verilən kredit və avanslar və müştərilərə verilən kreditlərin ədalətli dəyərinin onların həcminə bərabər ədalətli dəyər olması ehtimal edilir. Digər kreditlərin ədalətli dəyəri bazar faizi dərəcələrinin tətbiqi ilə ehtimal edilir, harada ki, kreditlər hesablanmış ədalətli dəyər həcmindən kredit itkisi üzrə ehtiyatların çıxılması ilə oxşar depozitlər üzrə cari bazar dərəcələri ilə təmin edilmişdir..
- Şəxsi müştərilərə kredit və avanslar sabit dərəcədə ödənilir. Belə kredit və avanslar üzrə Azərbaycanda heç bir fəal ikinci dərəcəli bazar olmadığına görə bu portfel üçün heç bir etibarlı bazar mövcud deyildir. Ədalətli dəyər ödəmə tarixi qalan sabit müddətə bərabər olan oxşar kreditlər üzrə hesabat tarixində mövcud bazar dərəcələrinə istinad edilməklə hesablanmışdır.
- Digər maliyyə aktivləri və öhdəlikləri əsasən qısa müddətli debitor borcları və haqlarla təmsil edilir və beləliklə, balans dəyərinin onların ədalətli dəyər olması ehtimal edilir.
- Hesabat dövrünə bir ay qalmış müddətdə müddətli depozitlər üzrə müddətli depozitlərin balans dəyərinin (müştəri hesablarına və bankların depozitlərinə daxil edilmişdir) onların ədalətli dəyər olması ehtimal edilir. Digər müddətli depozitlərin ədalətli dəyəri oxşar depozitlər üzrə təklif edilən cari bazar dərəcələri ilə depozitlərin yerləşdirildiyi zaman bazar faizi dərəcələrinin tətbiq edilməsi ilə ehtimal edilir.

Aşağıdakı cədvəldə maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin balans dəyərinin onların ehtimal edilən ədalətli dəyəri ilə müqayisəsi verilmişdir:

	31 dekabr 2020-ci il		31 dekabr 2019-cu il	
	Qalıq dəyəri AZN	Ədalətli dəyər AZN	Qalıq dəyəri AZN	Ədalətli dəyər AZN
<i>Maliyyə aktivləri</i>				
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı ilə olan balans və pul vəsaitləri	38,867,789	38,867,789	41,559,390	41,559,390
Bankdan alınacaq vəsaitlər	541,227,024	541,227,024	600,020,091	600,020,091
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	310,742,032	310,742,032	323,587,191	323,587,191
Ədalətli dəyəri digər məcmu gəlirdə tanınan maliyyə aktivləri	1,454,140	1,454,140	1,454,140	1,454,140
Digər maliyyə aktivləri	2,352,492	2,352,492	2,066,266	2,066,266
	894,643,477	894,643,477	968,687,078	968,687,078
<i>Maliyyə öhdəlikləri</i>				
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankına olan öhdəliklər	137,878	137,878	105,856	105,856
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	151,938,836	151,938,836	154,873,934	154,873,934
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	651,789,695	651,789,695	725,609,717	725,609,717
Digər maliyyə öhdəlikləri	2,345,536	2,345,536	2,045,121	2,045,121
	806,211,945	806,211,945	882,634,628	882,634,628

Maliyyə investisiyaları - Mənfəət və zərər hesabında ədalətli dəyərdə olan maliyyə aktivləri və digər ümumi gəlirlər vasitəsilə ədalətli dəyərdə olan maliyyə aktivləri.

Digər ümumi gəlirlər vasitəsilə ədalətli dəyərdə olan maliyyə aktivləri adətən qiymətləndirmə üsulları və ya qiymətli modellər istifadə edilməklə qiymətləndirilir və birja fondlarında qeydə alınmamış səhmlərdən və qiymətlərdən ibarətdir

28 KAPİTALIN İDARƏ OLUNMASI

Kapitalın idarə olunması Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bank tərəfindən təyin olunmuş kapital tələbləri ilə uzlaşdığı halda Qrupun məqsədləri Qrupun fəaliyyətini davam etdirmək qabiliyyətini qorumaq və azı 9% (2019-cu il: 10%). 23 aprel 2020-ci il tarixində ARMB sistematik əhəmiyyətli banklar üçün tələb olunan minimum kapital adekvatlıq əmsalını 12.0% -dən 11.0% -ə, digər bütün banklar üçün isə bank da daxil olmaqla, 10.0% -dən 9.0% -ə endirməyə qərar vermişdir.

Kapitalın uyğunluq nisbətinə nail olmaq üçün kifayət qədər kapital bazasını saxlamaqdır. ARMB tərəfindən təyin olunmuş kapitalın uyğunluq nisbəti ilə uzlaşan kapitalın idarə olunmasına Qrupun İdarə Heyətinin sədri, Baş mühasib, Daxili audit departamentinin direktoru və Müşahidə Şurasının sədri tərəfindən nəzərdən keçirilmiş və imzalanmış hesablamların icmalı əsasında hazırlanan aylıq hesabatlarla nəzarət olunur.

ARMB tərəfindən təyin olunmuş cari kapital tələbləri əsasında banklar aşağıda qeyd olunan şərtlərə riayət etməlidirlər: (a) nizamnamə kapitalının minimal səviyyəsini 50,000,000 AZN olaraq saxlamaq (2019-cu il: 50,000,000 AZN); (b) minimal kapital və risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər ("nizamnamə kapitalının nisbəti") arasındakı nisbəti minimal olaraq göstərilmiş 9% -də və ya ondan yüksək faizdə saxlamaq (2019-cu il: 10%); (c) 1-ci dərəcəli kapital və risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər arasındakı nisbəti ("1-ci dərəcəli kapital nisbəti") minimal olaraq göstərilmiş 5%-də və ya ondan yüksək faizdə saxlamaq (2019-cu il: 5%); (d) 2-ci dərəcəli kapital Məcmu kapitalın 50 faizdən çox olmamalıdır; (e) 2-ci dərəcəli kapital 1-ci dərəcəli kapitalın məbləğindən çox olmamalıdır.

ARMB Bankın kapitalının normativ tələblərini müəyyən edir və onların yerinə yetirilməsinə nəzarət edir.

Bank kredit təşkilatları üçün hüquqi normativlərlə kapital kimi müəyyən edilmiş vəsaitləri kapital kimi qəbul edir. ARMB-nin qüvvədə olan kapital normativlərinə uyğun olaraq, banklar risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərin nisbətini (normativ kapital adekvatlığı əmsalı) təyin edilmiş minimal səviyyədən yuxarıda saxlamalıdır. Bank 31 dekabr 2020 və 31 dekabr 2019-cu il üzrə olan normativ kapital adekvatlığı əmsalı ilə uyğunlaşır. 31 dekabr tarixinə ARMB tərəfindən müəyyən edilmiş və qanuni prudensial qaydalarda bildirilmiş tələblərə əsasən kapital adekvatlığının hesablanması aşağıdakı kimidir:

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

28 KAPİTALIN İDARƏ OLUNMASI (DAVAMI)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr tarixinə ARMB-nin normativ tələblərinə əsasən kapital adekvatlığının hesablanması təqdim olunur:

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
1-ci dərəcəli Kapital		
Nizamnamə kapitalı	60,000,000	60,000,000
Bölüşdürülməmiş mənfəət	32,949,310	25,260,600
Cəmi 1-ci dərəcəli kapital	92,949,310	85,260,600
1-ci dərəcəli kapitaldan tutulmalar		
Tərixə salınmış vergi aktivləri	(34,013)	(34,013)
Qeyri-maddi aktivlər	(2,582,553)	(2,780,377)
Tutulmalardan sonra cəmi 1-ci dərəcəli kapital	90,332,744	82,446,210
2-ci dərəcəli kapital		
Ümumi ehtiyatlar	6,011,217	6,703,030
Cari ilin mənfəəti	5,184,424	7,688,710
Cəmi 2-ci dərəcəli kapital	11,195,641	14,391,740
Tutulmalardan əvvəl məcmu kapital	101,528,385	96,837,950
Tutulmalar	(2,170,000)	(2,170,000)
Tutulmalardan sonra məcmu kapital	99,358,385	94,667,950
Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş cəmi aktivlər:	581,247,024	644,860,910
1-ci dərəcəli kapitalın adekvatlıq əmsalı	15.54%	12.79%
Məcmu kapitalın adekvatlıq əmsalı	17.09%	14.68%

Bank həmçinin, Bazel 1 kimi tanınmış Kapitalın Ölçülməsi və Kapital Standartları üzrə Beynəlxalq Konvensiyada (1998-ci ilin aprel ayında qəbul edilmiş düzəlişlərlə) və bazar risklərinin daxil edilməsi üzrə Kapital Sazişinə Düzəlişdə (2007-ci ilin noyabr ayında qəbul edilmiş düzəlişlərlə) müəyyən edildiyi kimi, Bazel Sazişinə uyğun olaraq hesablanmış kapital adekvatlığı səviyyələrinə nəzarət edir.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

28 KAPİTALIN İDARƏ OLUNMASI (DAVAMI)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr tarixinə Bazel Sazişinin tələblərinə uyğun olaraq hesablanmış kapital mövqeyinin tərkibi təqdim olunur:

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
1-ci dərəcəli kapital		
Nizamnamə kapitalı	60,000,000	60,000,000
Bölüşdürülməmiş mənfəət	36,970,976	31,894,214
Xəzinə səhmləri	(344,900)	(344,900)
Cəmi Kapital	96,626,076	91,549,314
Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər		
Balansda	581,247,024	644,860,910
Balansdan kənar	6,065,953	5,295,380
Cəmi risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər	587,312,977	650,156,290
Cəmi kapitalın risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbəti (Cəmi kapital adekvatlığı əmsali və 1-ci dərəcəli kapital əmsali)	16.45%	14.08%

Risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlər hər bir aktiv və kontragentlə bağlı kredit, bazar və digər risklərin xarakterinə uyğun olaraq təsnifləşdirilmiş və onların hesablanmasını əks edən risk dərəcələri sisteminə əsasən qiymətləndirilir. Bu zaman müvafiq girov və ya zəmanətlər nəzərə alınır. Eyni prosedur, potensial itkilərin gözlənilməyən xarakterini əks etmək üçün qəbul edilən bəzi düzəlişlərlə, uçota alınmamış müqavilə öhdəliklərinə də tətbiq olunur. Bank üzərinə götürdüyü öhdəliklərlə əlaqədar olaraq Bazel Sazişinə uyğun olaraq hesablanmış minimal kapital adekvatlığı tələblərinə cavab verir.

Cəmi normativ kapitala MHBS-a uyğun kapitalın üzləşdirilməsi

Aşağıdakı məlumat Bankın 31 dekabr 2020-ci il tarixində tamamlanan il üzrə maliyyə hesabatlarının istifadəçilərinə əlavə məlumat vermək niyyəti daşıyır və Maliyyə Hesabatının Beynəlxalq Standartları (MHBS) əsasında tələb edilmir. Aşağıdakı cədvəl 31 dekabr 2020-ci il tarixinə Bankın MHBS-a uyğun hazırlanmış maliyyə hesabatlarında və Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının qayda və qanunlarına əsasən müəyyən edilmiş cəmi normativ kapitalda ("normativ kapital") xalis aktivlərin tərkibində olan fərqləri əhatə edir.

	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
Cəmi normativ bölüşdürülməmiş mənfəət	38,133,734	32,949,310
Cəmi normativ bölüşdürülməmiş mənfəət və MHBS kapitalı arasında fərqlər:		
Keçmiş illərin düzəlişləri	(1,055,096)	(1,102,620)
Kreditlər, avanslar və qarantıya təminatı (GKZ düzəlişi)	(137)	122,934
Əməliyyat xərcləri	(66,210)	(45,846)
Digər gəlirlər (xərclər)	(51,455)	(6,469)
Təxirə salınmış (xərçi)/vergi gəliri	60,468	(31,997)
Mənfəət verigi	(48,893)	-
Törəmə müəssisənin bölüşdürülməmiş qazancı (qrup hesabatı)	(1,435)	8,902
MHBS-a uyğun xalis bölüşdürülməmiş mənfəət	36,970,976	31,894,214

29 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ

Qrupun fəaliyyəti üçün risklərin idarə edilməsi Qrup əməliyyatlarının mühüm elementini təşkil edir. Qrupun əməliyyatlarına təsir göstərəcək əsas risklər aşağıdakılardan ibarətdir:

- Kredit riski;
- Likvidlik riski;
- Bazar riski.

Qrupun rəhbərliyi anlayır ki, səmərəli və effektiv risklərin idarə olunması sisteminə malik olmaq vacib şərtidir. Bu məqsədlə, Qrup rəhbərliyi risklərin idarə olunması qrupu yaratmışdır. Bu qrupun əsas məqsədi Qrupu ehtimal edilən risklərə qarşı qorumaq və ona qarşıda qoyulan hədəflərə çatmaq imkanı yaratmaqdır. Risklərin idarə olunması qrupu vasitəsilə Qrupun rəhbərliyi, aşağıdakı risklərin idarə olunmasına nəzarət edir:

Kredit riski

Bir tərəfin maliyyə aləti üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi zaman və maliyyə zərərləri ilə nəticələnə bilən hallarda Qrup kredit riskinə məruz qalır. Kredit riskinə məruz qalma halları Qrupun verilmiş kreditlər və digər əməliyyatlar nəticəsində maliyyə aktivlərini istifadə edən zaman yaranır.

Riskin idarə edilməsi və ona nəzarət müəyyən olunmuş səlahiyyətlər çərçivəsində Kredit Komitəsi və Qrupun İdarə Heyəti tərəfindən yerinə yetirilir. Kredit Komitəsi tərəfindən hər hansı fəaliyyət həyata keçirməzdən əvvəl kredit prosesləri üzrə bütün tövsiyələr (borcalanların tətbiq edilmiş limitləri və ya kredit müqavilələrinə edilən düzəlişlər və s.) nəzərdən keçirilir və Kredit Departamentinin mütəxəssisləri tərəfindən təsdiqlənir. Riskin gündəlik idarə edilməsi Kredit Departamentinin rəhbərliyi və kredit bölmələri tərəfindən həyata keçirilir.

Qrup bir borcalan və ya bir qrup borcalanlar ilə bağlı və sənaye segmentləri üzrə qəbul edilmiş risk məbləğlərini günlük və periodik əsasda izləyərək üzərinə götürdüyü kredit risklərini səviyyələrə bölərək idarə etməkdədir. İdarə Heyəti hər borcalan tərəfindən və məhsul üzrə (sənaye sahəsi) yaranan kredit riski dərəcəsi üçün limitlərə nəzarət edir. Banklar və brokerlər də daxil olmaqla hər hansı bir borcalan üzrə təsir Kredit Komitəsi tərəfindən qoyulan təsirləri əhatə edən sub-limitlərlə məhdudlaşdırılır. Məhdudiyyətlər üzrə faktiki təsirin gündəlik monitorinqi aparılır.

Müvafiq hallarda və ümumiyyətlə bir çox kredit ayırmalarında Qrup girov və korporativ təminatlar və şəxsi zəmanətlər götürür ki, bunların cüzi hissəsi şəxsi kreditlərdir və onlar üzrə belə şərtlər qəbul edilmir. Belə risklər davamlı şəkildə tənzimlənir və ildə bir dəfə və ya daha tez-tez yoxlanılır.

Kreditin uzadılması öhdəlikləri kreditin istifadə olunmamış hissələrinin kreditlər, zəmanətlər və ya akkreditiv şəkildə ifadə olunmasıdır. Şərti maliyyə alətlərinin kredit riski qarşı tərəfin müqavilənin şərtlərini yerinə yetirə bilməməsindən yaranan zərərlər kimi müəyyən olunur. Kreditin uzadılması öhdəliklərinin kredit riski ilə bağlı Qrup ümumi istifadə olunmamış öhdəliklərin məbləği həcmində itkilərə məruz qala bilər. Bununla belə, itkinin təxmini miqdarı ümumi istifadə olunmamış kredit üzrə öhdəlikdən az olur, çünki kredit məbləğinin artırılması bir çox hallarda müştərinin müəyyən kredit standartlarına cavab verməsindən asılı olur. Bank şərti öhdəliklərin müddətinin başa çatması tarixlərinə nəzarət edir, çünki uzunmüddətli öhdəliklər ümumilikdə qısamüddətli öhdəliklərə nisbətən daha yüksək kredit riski daşıyır.

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)**

29 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi

Qrupun kredit riskinə məruzqalma həddi əhəmiyyətli dərəcədə dəyişir və həm fərdi risklərdən, həm də ümumi bazar iqtisadiyyatı risklərindən asılıdır.

Aşağıdakı cədvəldə balans hesabatı, eləcə də balansdan kənar hesabatda əks etdirilən maliyyə aktivləri ilə bağlı kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi göstərilir. Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilən maliyyə aktivləri halında kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi həmin aktivlərin hər hansı əvəzləşdirmədən və girov sövdələşməsindən qabaq balans dəyərində bərabərdir. Qrupun şərti öhdəlikləri və kreditin ayrılması ilə bağlı öhdəlik üzrə kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi isə, qarşı tərəfin öhdəliklərini yerinə yetirmədiyi təqdirdə həmin alətlərin müqavilə üzrə məbləğlərindən ibarət olur ki, bu halda da qarşı iddialar, girov və təminatlar dəyərini itirir.

Kredit riskinə maksimal məruzqalma həddi

	Maksimal risk AZN	Əvəzləşdirmə AZN	Əvəzləşdirmə -dən sonra xalis risk AZN	Təmin edilmiş kreditlər AZN	Xalis risk AZN
31 dekabr 2020-ci il					
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	25,805,610	-	25,805,610	-	25,805,610
Banklardan alınacaq vəsaitlər	541,227,024	-	541,227,024	-	541,227,024
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	310,742,032	(287,451,831)	23,290,201	(11,646,000)	11,644,201
Digər məcmu gəlirdə ədalətli dəyərində tanınan maliyyə aktivləri	1,454,140	-	1,454,140	-	1,454,140
Digər maliyyə aktivləri	2,352,492	-	2,352,492	-	2,352,492
Zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	41,305,394	(30,156,070)	11,149,324	(11,149,324)	-
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	8,170,877	-	8,170,877	-	8,170,877
	931,057,569	(317,607,901)	613,449,668	(22,795,324)	590,654,344

31 dekabr 2019-cu il

Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	24,417,627	-	24,417,627	-	24,417,627
Banklardan alınacaq vəsaitlər	600,020,091	-	600,020,091	-	600,020,091
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	323,587,191	(297,626,733)	25,960,458	(18,413,123)	7,547,335
Mənfəət və zərərdə ədalətli dəyərində tanınan maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-
Digər məcmu gəlirdə ədalətli dəyərində tanınan maliyyə aktivləri	1,454,140	-	1,454,140	-	1,454,140
Digər maliyyə aktivləri	2,066,266	-	2,066,266	-	2,066,266
Zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	51,793,364	(32,388,291)	19,405,073	(19,405,073)	-
Kreditlər və istifadə edilməmiş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	5,927,633	-	5,927,633	-	5,927,633
	1,009,266,312	(330,015,024)	679,251,288	(37,818,196)	641,433,092

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)**

29 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Balansdan kənar risk

Qrup balans uçotu halında olduğu kimi, əsas etibarlı ilə, balansdan kənar müddəalar halında da risklərin idarəedilməsi üzrə eyni siyasətləri tətbiq edir. Kreditlərin ayrılmasına öhdəliklər halında isə, həmçinin kredit və avanslar halında olduğu kimi, müştərilər və qarşı tərəflər ilə bağlı eyni kredit riskinin idarəedilməsi siyasətləri tətbiq olunur. Girov qarşı tərəfin imkanları və əməliyyatın mahiyyətindən asılı olaraq tələb edilə bilər.

Coğrafi konsentrasiya

Risqləri İdarəetmə Komitəsi həmçinin qanunvericilik və tənzimləmə sahəsindəki risklərin idarə edilməsinə və bu risklərin Qrupun fəaliyyətinə təsirinə nəzarət edir. Bu nəzarət mexanizmi Qrupa Azərbaycan Respublikasındakı investisiya mühitinin dəyişməsindən yaranan ehtimal edilən zərərləri minimum həddə salmağa şərait yaradır.

Qrupun konsolidə edilmiş aktiv və öhdəliklərin coğrafi konsentrasiyası aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

31 dekabr 2020-ci il	Azərbaycan	İƏİT ölkələri	Qeyri İƏİT	31 dekabr
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	Respublikası	İƏİT ölkələri	ölkələri	2020-ci il
	AZN	AZN	AZN	tarixinə
				AZN
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının				
Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	38,867,789	-	-	38,867,789
Banklardan alınacaq vəsaitlər	226,064,279	224,680,080	90,482,665	541,227,024
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	310,742,032	-	-	310,742,032
Digər məcmu gəlirdə ədalətli dəyərində tanınan				
maliyyə aktivləri	1,454,140	-	-	1,454,140
Digər maliyyə aktivləri	2,352,492	-	-	2,352,492
	579,480,732	224,680,080	90,482,665	894,643,477
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Azərbaycan Respublikasının				
Mərkəzi Bankına qarşı öhdəlik	137,878			137,878
Banklar və dövlət qurumlarına qarşı öhdəlik	42,570,346	109,368,490	-	151,938,836
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	623,341,204	-	28,448,491	651,789,695
Digər maliyyə öhdəlikləri	2,345,536	-	-	2,345,536
	668,394,964	109,368,490	28,448,491	806,211,945
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ALƏTLƏRİ				
ÜZRƏ XALIS MÖVQE	(88,914,232)	115,311,590	62,034,174	88,431,532

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

29 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Coğrafi konsentrasiya (davamı)

31 dekabr 2019-cu il QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	Azərbaycan Respublikası AZN	İƏİT ölkələri AZN	Qeyri İƏİT ölkələri AZN	31 dekabr 2019-cu il tarixinə AZN
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının				
Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	41,559,390	-	-	41,559,390
Banklardan alınacaq vəsaitlər	228,195,535	276,170,236	95,654,320	600,020,091
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	323,587,191	-	-	323,587,191
Mənfəət və zərərdə ədalətli dəyərində tanınan malıyyə aktivləri	-	-	-	-
Digər məcmu gəlirdə ədalətli dəyərində tanınan malıyyə aktivləri	1,454,140	-	-	1,454,140
Digər malıyyə aktivləri	2,066,266	-	-	2,066,266
	596,862,522	276,170,236	95,654,320	968,687,078
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Azərbaycan Respublikasının				
Mərkəzi Bankına qarşı öhdəlik	105,856	-	-	105,856
Banklar və dövlət qurumlarına qarşı öhdəlik	44,908,610	109,965,324	-	154,873,934
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	512,430,856	-	213,178,861	725,609,717
Digər malıyyə öhdəlikləri	2,045,121	-	-	2,045,121
	559,490,443	109,965,324	213,178,861	882,634,628
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ALƏTLƏRİ ÜZRƏ XALIS MÖVQE	37,372,079	166,204,912	(117,524,541)	86,052,450

Grup heç bir derivativ əməliyyatlarla məşğul deyil.

Girov

Tələb olunan girovun məbləği və növü qarşı tərəf ilə bağlı kredit riskinin qiymətləndirilməsindən asılı olaraq müəyyənləşdirilir. Girov növlərinin qəbul edilə bilməsi və qiymətləndirmə parametrlərinə dair qaydalar tətbiq olunur.

Qəbul edilən əsas girov növlərinə aşağıdakılar aiddir:

- Kommersiya kreditləri halında, daşınmaz və daşınan əmlak vasitələri, avadanlıq, zəmanətlərə qarşı girov hüququ
- Ticarət kreditlərin verilməsi halında, yaşayış sahəsinin ipotekası qoyulmuş girov.

Rəhbərlik girovun bazar dəyərini müşahidə altında saxlayır, baza sazişinə əsasən əlavə girov tələb edir, habelə dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatın müvafiq məbləğdə olduğunu təhlil etdiyi müddətdə aldığı girovun bazar qiymətlərinin monitorinqini aparır.

Malıyyə aktivinin sinfinə görə kredit keyfiyyəti

Grup beynəlxalq agentliklər tərəfindən reyting dərəcəsi müəyyən edilməmiş qarşı tərəflərlə bir çox sövdələşmələr bağlayır. Grup qarşı tərəflərin beynəlxalq reyting agentliklərinin təqdim etdiyi reyting göstəriciləri ilə müqayisə oluna biləcək səviyyədə reyting dərəcələrini müəyyən etməyə imkan yaradan daxili modellərini işləyib hazırlamışdır. Korporativ borcalanları qiymətləndirmək məqsədilə Qrupda borcalanlar müvafiq borcalan və zəmanət kateqoriyalarına aid edilməklə ödəniş qabiliyyətləri dərəcələndirilməkdədir.

Bu metod borcalanın öhdəliklərini icra etmə dərəcəsini, eləcə də kredit üzrə girovun kifayətliliyini hesablamaq və təyin etmək/təsdiqləmək imkanını verir. Sistem borcalanın əsas fəaliyyət göstəricilərindən asılı olaraq verilmiş standartın obyektivliyinin yetərli olmadığı təqdirdə mütəxəssis tərəfindən cüzi düzəliş ediləcəyi ehtimal olunmaqla keyfiyyət qiymətləndirilməsi modelinə əsaslanır

29 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)**Maliyyə aktivinin sinfinə görə kredit keyfiyyəti (davamı)**

Metod aşağıdakı meyarlar əsasında borcalanın müvafiq kateqoriya üzrə dərəcəsinin müəyyənləşdirilməsini nəzərdə tutur: borcalanın bazar göstəriciləri, qudvil, kredit tarixi, məlumatın şəffaflığı və mötəbərliyi, biznes fəaliyyəti və müəssisələrin fəaliyyət mühiti haqqında məlumat, Qrup və borcalan arasında münasibətlər, borcalanın maliyyə vəziyyəti, biznes fəaliyyəti və təqdim edilmiş girov. Maliyyə vəziyyəti və biznes fəaliyyəti ən vacib meyarlardır. Buna görə də keyfiyyət qiymətləndirilməsi modeli borcalanın və kreditin ümumi qiymətləndirilməsi üçün şərait yaradır.

Borcalanın keyfiyyət üzrə qiymətləndirilməsi modeli Qrupda kiçik və orta ölçülü müəssisələrə kreditlər ilə bağlı qiymətləndirmənin aparılması və belə kreditlərin ayrılmasına dair qərar verilməsi məqsədilə işlənib hazırlanmışdır. Keyfiyyət qiymətləndirilməsi modeli adi kredit məhsulları ilə əlaqədar olaraq hazırlanmış və borcalanların əsas fəaliyyət göstəricilərindən ibarətdir: maliyyə vəziyyəti, borcalanla münasibətlər, idarəetmə keyfiyyəti, məqsədyönlü istifadə, yerləşmə, kredit tarixi, girov və sair.

Borcalanın parametrlərinə əsaslanan keyfiyyətin qiymətləndirilməsi kredit ilə bağlı qərar qəbul etmə prosesinin əsas amillərindən biridir.

Fərdi borcalanların qiymətləndirilməsi metodologiyası aşağıdakı meyarlara əsaslanır: təhsil, məşğulluq, maliyyə durumu, kredit tarixi, borcalanın sahib olduğu əmlak. Kreditin maksimal həddi əldə edilmiş məlumata əsasən hesablanır. Kreditin maksimal həddi borcalana borclanma əmsalı əsasında hesablanır.

Maliyyə aktivinin sinfinə görə kredit keyfiyyəti

Qrup daxili metodologiyalarını korporativ kreditlərə və fiziki şəxslərə verilən kredit qruplarına qarşı tətbiq edir. Keyfiyyətin qiymətləndirilməsi metodologiyaları müəyyən məhsullar üçün xüsusi olaraq hazırlanıb və kredit müddətinin müxtəlif mərhələlərində tətbiq olunur. Nəticə etibarlı ilə isə maliyyə vəziyyəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat üzrə müştərilərə verilmiş kreditlərin ödənilməmiş qalıqlarına uyğun gələn çarpaz məhsul keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi ilə müqayisə aparılması mümkün olmur. Bu kimi bir çox müfəssəl məlumatlar təqdim olunmur.

Müştərilərə verilmiş kreditlərdən başqa digər maliyyə aktivləri onlara Fitch, Standard & Poor's və Moody's kimi beynəlxalq səviyyədə tanınmış agentliklər tərəfindən verilən kredit reytinginə görə dərəcələrə bölünür. AAA mümkün ən yüksək reyting dərəcəsi hesab edilir. İnvestisiya dərəcəli maliyyə aktivlərinin reytingi AAA-dan BBB-ya kimi dəyişir. Reytingi BBB-dan aşağı olan maliyyə aktivləri qeyri-investisiya dərəcəli aktiv kimi təsnifləşdirilir.

Likvidlik riski

Likvidlik riski ödənilməli olduğu dövrdə depozitlərin çıxarılması tələbi və maliyyə alətləri ilə bağlı digər maliyyə öhdəliklərinin qarşılınması üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcud olması ilə bağlı riskdir.

“Aktiv və Passivləri İdarəetmə Komitəsi” (“APIK”) belə növ riskləri ödəniş müddətinin təhlili yolu ilə nəzarətdə saxlamaqla Bankın növbəti maliyyə ili üçün strategiyasını müəyyənləşdirir. Cari likvidlik onun saxlanılması və pul vəsaitləri axınının optimallaşdırılması üçün valyuta bazarında ticarət əməliyyatlarında iştirak edən Xəzinədarlıq departamenti tərəfindən idarə olunur.

Likvidlik riskini idarə etmək üçün Qrup aktivlər/öhdəliklərin idarə olunması prosesinin bir hissəsi olaraq müştərilər və bank əməliyyatları üzrə gözlənilən gələcək pul vəsaitləri axınlarının gündəlik monitorinqini həyata keçirir. İdarə heyəti depozitlərin çıxarılması tələbinin qarşılınması üçün ödənilmə müddəti çatmış vəsaitlər üzrə minimal məbləğ həddlərini və belə tələblərin gözlənilməz məbləğlərdə irəli sürüldüyü təqdirdə təmin edilməsi üçün istifadəyə hazır olmalı banklar arası və digər borc vəsaitlərinin minimal məbləğinə qarşı məhdudiyyətlər müəyyənləşdirir.

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMƏDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

29 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Likvidlik riski

Likvidlik riskinin təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir. Aşağıdakı təqdimat Qrupun əsas idarəedici şəxsinə Qrupdaxilində təqdim olunmuş məlumatlara əsaslanır .

	1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri- müəyyən	31 dekabr 2020-ci il Cəmi AZN
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN
Sabit faiz dərəcəli alətlər							
Banklardan alınacaq vəsaitlər	79,480,980	216,007,530	114,511,888	33,939,674	-	-	443,940,072
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	410,979	93,051	112,039,929	141,568,482	56,629,591	-	310,742,032
Cəmi sabit faiz gəliri gətirən aktivlər	79,891,959	216,100,581	226,551,817	175,508,156	56,629,591	-	754,682,104
Faiz hesablanmayan maliyyə aktivləri							
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi							
Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	38,867,789	-	-	-	-	-	38,867,789
Banklardan alınacaq vəsaitlər	97,286,952	-	-	-	-	-	97,286,952
Digər məcmu gəlirdə ədalətli dəyərində tanınan maliyyə aktivləri	1,454,140	-	-	-	-	-	1,454,140
Digər maliyyə aktivləri	2,352,492	-	-	-	-	-	2,352,492
Cəmi faiz hesablanmayan aktivlər	139,961,373	-	-	-	-	-	139,961,373
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri	219,853,332	216,100,581	226,551,817	175,508,156	56,629,591	-	894,643,477

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

29 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Likvidlik riski

	1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri- müəyyən	31 dekabr 2020-ci il Cəmi AZN
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN
Sabit faiz dərəcəli alətlər							
Azərbaycan Resplikasının							
Mərkəzi Bankına qarşı öhdəlik	-	-	-	137,878	-	-	137,878
Banklar və dövlət qurumlarına qarşı öhdəlik	7,461,784	1,539,442	108,209,439	29,760,539	4,967,611	-	151,938,815
Müştərilər tərəfində yerləşdirilmiş depozitlər	6,073,927	59,662,824	147,887,018	313,490,729	-	-	527,114,498
Cəmi sabit faiz gəliri gətirən öhdəliklər	13,535,711	61,202,266	256,096,457	343,389,146	4,967,611	-	679,191,191
Faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri							
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	21	-	-	-	-	-	21
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	124,675,197	-	-	-	-	-	124,675,197
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,943,084	18,321	90,381	293,750	-	-	2,345,536
Cəmi faiz hesablanmayan öhdəliklər	126,618,302	18,321	90,381	293,750	-	-	127,020,754
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri	140,154,013	61,220,587	256,186,838	343,682,896	4,967,611	-	806,211,945
Faiz dərəcəsi boşluğu	66,356,248	154,898,315	(29,544,640)	(167,880,990)	51,661,980		
Yığılmış faiz dərəcəsi boşluğu	66,356,248	221,254,563	191,709,923	23,828,933	75,490,913		
Likvidlik boşluğu	79,699,319	154,879,994	(29,635,021)	(168,174,740)	51,661,980		
Yığılmış likvidlik boşluğu	79,699,319	234,579,313	204,944,292	36,769,552	88,431,532		

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMƏDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

29 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Likvidlik riski

	1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri- müəyyən	31 dekabr 2019-cu il Cəmi AZN
	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ							
Sabit faiz dərəcəli alətlər							
Banklardan alınacaq vəsaitlər	176,376,170	160,017,190	175,912,159	32,544,044	-	-	544,849,563
Müştərilər verilmiş kreditlər və avanslar	33,281,580	28,375,216	96,892,855	128,347,658	36,689,882	-	323,587,191
Cəmi sabit faiz gəliri gətirən aktivlər	209,657,750	188,392,406	272,805,014	160,891,702	36,689,882	-	868,436,754
Faiz hesablanmayan maliyyə aktivləri							
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	41,559,390	-	-	-	-	-	41,559,390
Banklardan alınacaq vəsaitlər	55,170,528	-	-	-	-	-	55,170,528
Mənfəət və zərərdə ədalətli dəyərində tanınan maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	-	-
Digər məcmu gəlirdə ədalətli dəyərində tanınan maliyyə aktivləri	1,454,140	-	-	-	-	-	1,454,140
Digər maliyyə aktivləri	2,066,266	-	-	-	-	-	2,066,266
Cəmi faiz hesablanmayan aktivlər	100,250,324	-	-	-	-	-	100,250,324
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə aktivləri	309,908,074	188,392,406	272,805,014	160,891,702	36,689,882	-	968,687,078

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMƏDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

29 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Likvidlik riski

	1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri- müəyyən	31 dekabr 2019-cu il Cəmi
	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ							
Sabit faiz dərəcəli alətlər							
Azərbaycan Respublikasının							
Mərkəzi Bankına qarşı öhdəlik	-	-	105,856	-	-	-	105,856
Banklar və dövlət qurumlarına qarşı öhdəlik	7,433,455	1,249,818	108,969,054	33,810,369	3,411,219	-	154,873,915
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	82,394,303	79,895,211	183,410,800	205,527,729	-	-	551,228,043
Cəmi sabit faiz gəliri gətirən öhdəliklər	89,827,758	81,145,029	292,485,710	239,338,098	3,411,219	-	706,207,814
Faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri							
Banklar və dövlət qurumları tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	19	-	-	-	-	-	19
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	174,381,674	-	-	-	-	-	174,381,674
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,544,617	15,020	74,097	411,387	-	-	2,045,121
Cəmi faiz hesablanmayan öhdəliklər	175,926,310	15,020	74,097	411,387	-	-	176,426,814
Cəmi qeyri-törəmə maliyyə öhdəlikləri	265,754,068	81,160,049	292,559,807	239,749,485	3,411,219	-	882,634,628
Faiz dərəcəsi boşluğu	119,829,992	107,247,377	(19,680,696)	(78,446,396)	33,278,663		
Yığılmış faiz dərəcəsi boşluğu	119,829,992	227,077,369	207,396,673	128,950,277	162,228,940		
Likvidlik boşluğu	44,154,006	107,232,357	(19,754,793)	(78,857,783)	33,278,663		
Yığılmış likvidlik boşluğu	44,154,006	151,386,363	131,631,570	52,773,787	86,052,450		

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

29 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Likvidlilik riski

Yuxarıdakı cədvəldə ödəmə müddətinədək olan şərtlər müqavilə şərtlərinə uyğundur. Lakin, fiziki şəxslər qüvvədə olan qanunvericiliyə əsasən müddətdən öncə depozit müqaviləsini ləğv etmək hüquqlarına malikdirlər.

Aşağıdakı cədvəllərdə Qrupun geri ödəniş müddətləri razılaşdırılmış qeyri-derivativ maliyyə öhdəliklərinin müqavilə üzrə qalan ödəniş müddətlərinin təfərrüatları göstərilir. Cədvəllər Qrupdan ödəniş etməsinin tələb oluna biləcəyi ən erkən tarix əsasında maliyyə öhdəliklərinin diskontlaşdırılmamış pul hərəkəti üzrə tərtib edilmişdir. Cədvəllərdə həm faiz, həm də əsas pul hərəkəti məbləğləri göstərilir. Faiz hərəkəti dəyişən faiz dərəcələr üzrə baş verdiyi halda, diskontlaşdırılmamış məbləğlər hesabat dövrünün sonunda faiz dərəcəsi əyrisi əsasında müəyyən olunur. Müqavilə üzrə ödəniş müddəti Qrupdan ödəniş etməsinin tələb oluna biləcəyi ən erkən tarixə əsasən müəyyən olunur.

	Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri- müəyyən	31 dekabr 2020-ci il Cəmi AZN
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ								
Sabit faiz dərəcəli alətlər		AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN
Azərbaycan Respublikasının		-	-	-	137,878	-	-	137,878
Mərkəzi Bankına qarşı öhdəlik	0.10%							
Banklar və dövlət qurumlarına qarşı öhdəlik	1.38%	7,461,784	1,539,442	108,209,439	29,760,539	4,967,611	-	151,938,815
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	2.95%	6,073,927	59,662,824	147,887,018	313,490,729	-	-	527,114,498
Cəmi sabit faiz gəliri gətirən öhdəliklər		13,535,711	61,202,266	256,096,457	343,389,146	4,967,611	-	679,191,191
Faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri								
Banklar və dövlət qurumlarına qarşı öhdəlik		21	-	-	-	-	-	21
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		124,675,197	-	-	-	-	-	124,675,197
Digər maliyyə öhdəlikləri		1,943,084	18,321	90,381	293,750	-	-	2,345,536
Maliyyə zamanətləri üzrə öhdəliklər		-	-	-	-	-	41,305,394	41,305,394
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xəttləri üzrə öhdəliklər		-	-	-	-	-	8,170,877	8,170,877
Cəmi faiz hesablanmayan öhdəliklər və təəhhüdlər		126,618,302	18,321	90,381	293,750	-	49,476,271	176,497,025
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər		140,154,013	61,220,587	256,186,838	343,682,896	4,967,611	49,476,271	855,688,216

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMƏDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

29 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Likvidlilik riski

	Orta çəkili effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1 aydan 3 ayadək	3 aydan 1 ilədək	1 ildən 5 ilədək	5 ildən artıq	Qeyri- müəyyən	31 dekabr 2019-cu il Cəmi AZN
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ		AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN	AZN
Sabit faiz dərəcəli alətlər								
Azərbaycan Respublikasının	0.10%	-	-	105,856	-	-	-	105,856
Mərkəzi Bankına qarşı öhdəlik								
Banklar və dövlət qurumlarına qarşı öhdəlik	2.50%	7,433,455	1,249,818	108,969,054	33,810,369	3,411,219	-	154,873,915
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	2.39%	82,394,303	79,895,211	183,410,800	205,527,729	-	-	551,228,043
Cəmi sabit faiz gəliri gətirən öhdəliklər		89,827,758	81,145,029	292,485,710	239,338,098	3,411,219	-	706,207,814
Faiz hesablanmayan maliyyə öhdəlikləri								
Banklar və dövlət qurumlarına qarşı öhdəlik		19	-	-	-	-	-	19
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər		174,381,674	-	-	-	-	-	174,381,674
Digər maliyyə öhdəlikləri		1,544,617	15,020	74,097	411,387	-	-	2,045,121
Maliyyə zəmanətləri üzrə öhdəliklər		-	-	-	-	-	51,793,364	51,793,364
Kreditlər və istifadə olunmamış kredit xəttləri üzrə öhdəliklər		-	-	-	-	-	5,927,633	5,927,633
Cəmi faiz hesablanmayan öhdəliklər və təəhhüdlər		175,926,310	15,020	74,097	411,387	-	57,720,997	234,147,811
Cəmi maliyyə öhdəlikləri və təəhhüdlər		265,754,068	81,160,049	292,559,807	239,749,485	3,411,219	57,720,997	940,355,625

Yuxarıdakı maliyyə zəmanəti müqavilələri üzrə daxil edilmiş məbləğlər zəmanət üzrə qarşı tərəfin tələbi ilə tam zəmanəti verilmiş məbləğ üzrə razılaşmaya əsasən Qrupun ödəməli olacağı maksimum məbləğdir.

29 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Bazar riski

Bazar qiymətlərinin faiz dərəcələrinin dəyişmələrinin səviyyəsindən Qrupun mənfəətinə və ya kapitalına və ya biznes hədəflərinə çatmasına mənfi təsir göstərmək riskidir. Bazar riskinə faiz dərəcəsinə, xarici valyuta məzənnələrində və qiymətləndirmədəki dəyişmələrdən yaranan və Qrupun məruz qaldığı bənzəri risklər aiddir. Risklərin Qrup tərəfindən qiymətləndirilməsində və Qrupun məruz qaldığı bazar risklərində əhəmiyyətli dəyişikliklər olmamışdır.

Sabit və dəyişən dərəcələrlə vəsaitləri cəlb etdiyi üçün Qrup faiz dərəcəsi riskinə məruzdur. Risk sabit və dəyişən borc dərəcələrinin müvafiq balanslaşdırılması ilə idarə olunur.

APİK, Qrupu müsbət faiz marjası ilə təmin edən faiz dərəcəsi mövqeyinə uyğunlaşdıraraq faiz riskini və bazar riskini idarə edir. Xəzinədarlıq departamenti eləcə də Qrupun cari maliyyə təqdimatının monitorinqini keçirir, Qrupun faiz dərəcəsinin dəyişdirilməsinə dair həssaslığını və onun Qrup mənfəətinə təsirini təxmin edir.

Qrupun kredit sazişlərinin və digər maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin əksəriyyəti sabit faiz dərəcəsi daşıyır və borcverənin seçmə hüququ əsasında faiz dərəcəsinin dəyişməsinə nəzərdə tutan müqavilə bəndləri mövcuddur. Qrup faiz dərəcəsi marjasının monitorinqini keçirir və bu səbəbdən zəruri faiz dərəcəsi riskinə və ya əhəmiyyətli pul vəsaitləri axımına məruz qalmadığını hesab edir.

Faiz dərəcəsi riski

Qrup faiz dərəcəsinin ədalətli dəyəri riskini bazar şəraitində mənfi dəyişmələr nəticəsində yarana bilən potensial zərərlərin mütəmadi təxminlərini edir. İdarə Heyəti, Qrupun cari maliyyə fəaliyyətinin monitorinqini keçirir, Qrupun faiz dərəcəsinin dəyişdirilməsinə dair həssaslığını və bunun Qrup mənfəətinə təsirini təxmin edir.

Aşağıdakı cədvəl “risk göstəricisinin ehtimal edilən mümkün dəyişməsi” üsulu ilə hesablanmış və faizlərin dəyişməsinə Qrupun həssaslığını əks etdirir. Bu dəyişikliklərin həddi rəhbərlik tərəfindən təyin edilir və onlara təqdim edilən risk hesabatlarında öz əksini tapır.

Vergidən əvvəlki mənfəətə təsiri:

	31 dekabr 2020-ci il tarixinə		31 dekabr 2019-cu il tarixinə	
	Faiz dərəcəsi +1	Faiz dərəcəsi -1	Faiz dərəcəsi +1	Faiz dərəcəsi -1
Maliyyə aktivləri:	8,946,435	(8,062,119)	9,686,871	(9,686,871)
Maliyyə öhdəlikləri:	(8,946,435)	8,062,119	(8,826,346)	8,826,346
Mənfəət vergisindən əvvəl xalis təsir	884,316	(884,316)	860,525	(860,525)

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

29 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Xarici valyuta riski

Məzənnə fərqlərindən asılı olaraq maliyyə alətinin dəyərindəki dəyişmələr xarici valyuta riski adlanır. Qrupun maliyyə vəziyyəti və pul vəsaitlərinin hərəkəti mövcud valyuta məzənnələrinin dəyişməsi zamanı belə risklərin təsirinə məruz qalır.

“APIK” manatın devalvasiya səviyyəsinin qiymətləndirilməsi və Qrupa milli valyutaya münasibətdə xarici valyuta kurslarının əhəmiyyətli dərəcədə oynamasından yaranan itkilərin minimallaşdırılması imkanı verən digər makroiqtisadi göstəricilərin əsasında açıq valyuta mövqeyinin idarə olunması yolu ilə valyuta riskini nəzarətdə saxlayır. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının tələblərinə uyğunluğunu təmin etmək məqsədilə Xəzinədarlıq departamenti Qrupun açıq valyuta mövqeyinin gündəlik olaraq monitorinqini həyata keçirir.

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin saxlanıldığı başlıca valyutalar üzrə Qrupun açıq mövqeyi aşağıdakı cədvəldə təqdim edilmişdir:

	Azərbaycan manatı	ABŞ dolları 1 ABŞ dolları = 1.7000 manat	Avro 1 Avro = 1.9035 manat	GBP 1GBP= 2.284 manat	Digər valyuta	31 dekabr 2020-ci il tarixinə cəmi
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ						
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	33,377,939	617,951	640,789	4,231,110	-	38,867,789
Banklardan alınacaq vəsaitlər	-	292,547,324	62,803,141	185,862,419	14,140	541,227,024
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	217,238,025	93,504,007	-	-	-	310,742,032
Digər məcmu gəlirdə ədalətli dəyərində tanınan maliyyə aktivləri	1,454,140	-	-	-	-	1,454,140
Digər maliyyə aktivləri	2,352,492	-	-	-	-	2,352,492
CƏMİ QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	254,422,596	386,669,282	63,443,930	190,093,529	14,140	894,643,477
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ						
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına qarşı öhdəlik	137,878	-	-	-	-	137,878
Banklar və dövlət qurumlarına qarşı öhdəlik	42,570,325	109,368,490	21	-	-	151,938,836
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	127,367,917	268,425,464	64,286,630	191,706,296	3,388	651,789,695
Digər maliyyə öhdəlikləri	2,345,536	-	-	-	-	2,345,536
CƏMİ QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	172,421,656	377,793,954	64,286,651	191,706,296	3,388	806,211,945
AÇIQ VALYUTA MÖVQEYİ	82,000,940	8,875,328	(842,721)	(1,612,767)	10,752	

AZƏRBAYCAN SƏNAYE BANKI AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)

29 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Xarici valyuta riski (davamı)

	Azərbaycan manatı	ABŞ dolları 1 ABŞ dolları = 1.7000 manat	Avro 1 Avro = 1.9035 manat	GBP 1GBP= 2.284 manat	Digər valyuta	31 dekabr 2019-cu il tarixinə cəmi
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ						
Pul vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında yerləşdirilmiş vəsaitlər	33,011,574	4,080,874	590,914	3,876,028	-	41,559,390
Banklardan alınacaq vəsaitlər	-	337,408,352	82,729,568	179,816,445	65,726	600,020,091
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	182,013,968	141,573,223	-	-	-	323,587,191
Mənfəət və zərərdə ədalətli dəyərində tanınan maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	-
Digər məcmu gəlirdə ədalətli dəyərində tanınan maliyyə aktivləri	1,454,140	-	-	-	-	1,454,140
Digər maliyyə aktivləri	2,066,266	-	-	-	-	2,066,266
CƏMİ QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	218,545,948	483,062,449	83,320,482	183,692,473	65,726	968,687,078
QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ						
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına qarşı öhdəlik	105,856	-	-	-	-	105,856
Banklar və dövlət qurumlarına qarşı öhdəlik	44,908,591	109,965,324	19	-	-	154,873,934
Müştərilər tərəfindən yerləşdirilmiş depozitlər	87,727,272	368,362,907	83,999,627	185,461,880	58,031	725,609,717
Digər maliyyə öhdəlikləri	2,045,121	-	-	-	-	2,045,121
CƏMİ QEYRİ-TÖRƏMƏ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	134,786,840	478,328,231	83,999,646	185,461,880	58,031	882,634,628
AÇIQ VALYUTA MÖVQEYİ	83,759,108	4,734,218	(679,164)	(1,769,407)	7,695	

Valyuta riskinə qarşı həssaslıq

Növbəti cədvəldə manatın müvafiq xarici valyutalarına qarşı mübadilə məzənnəsinin 31 dekabr 2020-ci və 31 dekabr 2019-cu illərdə 10% dərəcəsində artması və ya azalması halına qarşı Qrupun həssaslığını göstərən təfərrüatlar açıqlanır. Həssaslığın təhlili yalnız xarici valyutada ifadə edilmiş qalıq monetar vəsaitlərini ehtiva edir və xarici valyuta məzənnələrində 10%-lik dəyişiklik nəzərə alınmaqla onların dövrün sonundakı valyuta mövqeyinin bir valyutadan digərinə çevrilməsinə düzəliş edir.

Aşağıdakı müsbət rəqəmlər manatın müvafiq valyutaya qarşı 10% dərəcədə güclənməsi müqabilində mənfəət və digər kapital vəsaitlərində baş vermiş artımı göstərir. Manatın müvafiq valyutaya qarşı 10% zəifləyəcəyi təqdirdə mənfəət və digər kapital vəsaitləri müqayisəli təsirə məruz qala, aşağıdakı balans göstəriciləri isə mənfi rəqəmlərlə ifadə oluna bilərdi.

**KONSOLIDƏ EDİLMİŞ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ (DAVAMI)**

29 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Xarici valyuta riski (davamı)

Valyuta riskinə qarşı həssaslıq (davamı)

	İl üzrə mənfəət		Kapital	
	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN	31 dekabr 2020-ci il AZN	31 dekabr 2019-cu il AZN
ABŞ Dolları	887,533	473,422	710,026	378,737
AVRO	(84,272)	(67,916)	(67,418)	(54,333)
GPB	(161,277)	(176,941)	(129,021)	(141,553)
Digər valyutalar	1,075	770	860	616

Bu əsasən hesabat dövrünün sonunda Qrupun ABŞ dolları və AVRO ilə ifadə olunmuş debitor və kreditor borcları ilə bağlı qalmaqda olan riskə məruzqalma halına şamil edilir.

Rəhbərlik hesab edir ki, həssaslığın təhlili qaçılmaz xarici valyuta mübadiləsi riskinin səciyyələrini açıqlamır, çünki, ilin sonuna olan itkilər riski il ərzindəki itkilər riskini əks etdirmir.

Həssaslıq təhlilinin məhdudiyyətləri

Yuxarıda göstərilən cədvəllərdə qeyd olunan təsirlər yalnız bir təxminin dəyişməsinə və bu zaman digər təxminlərin sabit qaldığını nəzərdə tutur. Reallıqda isə, təxminlər və digər faktorlar arasında korrelyasiya mövcuddur. O da qeyd edilməlidir ki, bu həssaslıq münasibətləri xətti şəkildə deyil, və bu nəticələri daha böyük və ya daha kiçik təsirləri ölçmək üçün interpolasiya və ya ekstrapolyasiya etmək olmaz.

Həmçinin, həssaslıq təhlilində Qrupun aktiv və öhdəliklərini mütəmadi olaraq idarə etməsi nəzərə alınmır. Əlavə olaraq, Qrupun maliyyə vəziyyəti istənilən zaman faktiki bazar dəyişmələrinin nəticəsində dəyişə bilər. Məsələn, Qrupun maliyyə risklərinin idarə olunması strategiyası, bazardakı dəyişikliklərdən yaranan risklərə qarşı Qrupu qorumağı qarşısına məqsəd qoyur. İnvestisiya bazarlarında müşayiət edilən düşmələr zamanı qiymətlər müəyyən həddin altına düşdükdə, rəhbərlik investisiyaların satılmasına, investisiya portfelinin strukturunun dəyişdirilməsinə qərar verə bilər və ya digər qoruyucu qərarlar qəbul edə bilər. Nəticədə, aktivlər bazar dəyəri ilə göstərilədiyinə görə, təxminlərdə baş verən dəyişikliklər öhdəliklərə faktiki təsir göstərməyə bilər. Bu kimi hallarda, aktiv və öhdəliklərin ölçülməsində istifadə edilən müxtəlif üsullar səhmdar kapitalında böyük dəyişikliklər yarada bilər.

Yuxarıda göstərilən həssaslıq təhlilinin digər məhdudiyyətlərindən biri Qrupun təxminlərinə görə ehtimal edilən riskləri təqdim etmək məqsədilə yalnız qısa müddətdə bazar dəyişmələri ilə əlaqədar proqnozlaşdırılması çətin olan fərziyyələrdən istifadə etməsidir; bu zaman təxmin edilir ki, bütün faiz dərəcələri eyni qaydada və istiqamətdə dəyişir.

Qiymət riski – Qrupun məhsulları

Qrup ümumi və xüsusi bazar dəyişkənliyinə məruz qalan məhsullarının qiymət riski ilə üzləşir. Qrup qiymət riskini bazar mühitindəki mənfəi dəyişikliklərdən irəli gələ biləcək potensial itkiləri dövrü olaraq hesablamaqla və müvafiq zərər-həddi məhdudiyyətlərini, habelə marja və girov tələblərini müəyyənəldirib saxlamaqla idarə edir. İstifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri halında isə, Qrup məbləği belə öhdəliklərin ümumi məbləğinə bərabər olan potensial zərərlə üzləşir. Lakin, zərərin ehtimal edilən məbləği bundan daha az səviyyədə olur.

29 RİSKLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTİ (DAVAMI)

Əməliyyat riski

Əməliyyat riski sistemin işləməməsi, insan səhvi, saxtakarlıq və ya xarici hadisələrin təsiri nəticəsində yaranan zərər riskidir. Nəzarət vasitələri işləmədikdə, əməliyyat riskləri nüfuza xələl yetirə, habelə hüquqi müdaxilə və qanuni tənzimləmə yaxud da maliyyə itkiləri ilə nəticələnə bilər. Qrup bütün əməliyyat risklərinin aradan qaldırılmasını güman etməsə də belə, belə riskləri nəzarət çərçivəsi vasitəsilə, eləcə də potensial itkilərin monitorinqi və onlara cavab tədbirlərini həyata keçirməklə idarə etməyə səy göstərir. Nəzarət tədbirlərinə vəzifələrin effektiv şəkildə bölgüsü, daxil olma, səlahiyyətlərin verilməsi və üzvləşdirmə prosedurları, habelə işçilərin təhsili və qiymətləndirilməsi prosesləri daxildir.

30 HESABAT DÖVRÜNDƏN SONRA BAŞ VERMİŞ HADİSƏLƏR VƏ COVID-19-UN TƏSİRİ

COVID-19-un yayılması dünyanın bir çox yerli iqtisadiyyatını ciddi şəkildə təsir etdib. Bir çox ölkələrdə sahibkarlar müəyyən müddətə əməliyyatları dayandırmaq və ya məhdudlaşdırmaq məcburiyyətində qalıblar. Səyahət qadağaları, karantinlər, sosial məsafələr və vacib olmayan xidmətlərin bağlanması da daxil olmaqla virusun yayılmasının qarşısını almaq üçün alınan tədbirlər dünya miqyasında iş yerlərində ciddi ləngimələrə səbəb oldu və nəticədə iqtisadi yavaşlama baş verdi. Qlobal fond bazarlarında da böyük dəyişkənlik və əhəmiyyətli dərəcədə zəifləmə yaşanır. Hökumətlər və mərkəzi banklar iqtisadi şərtləri sabitləşdirmək üçün pul və maliyyə siyasətlərilə müdaxilə edirlər.

Qrup rəhbərliyi COVID-19 pandemiyasının baş verməsi ilə əlaqədar vəziyyətin inkişafını yaxından izləyir və bütün lazımi tədbirləri görür. Rəhbərlik bunun Qrup fəaliyyətinə ciddi təsir göstərməyəcəyinə inanır.

COVID-19 pandemiyasının müddəti və təsiri, habelə hökumətin verdiyi cavabların effektivliyi hazırda aydın deyil. Dəyişən şərtlər və karantin rejimindəki uzantılar/dəyişikliklər səbəbindən bu nəticələrin müddətini və şiddətini, habelə gələcək dövrlər üçün Qrupun maliyyə vəziyyətinə və Qrupun nəticələrinə təsirini etibarlı şəkildə qiymətləndirmək mümkün deyil.

COVID-19 epidemiyasına qarşı mübarizə üçün Azərbaycan Hökuməti tərəfindən tətbiq olunan sərt karantin tədbirləri, səyahət məhdudiyyətləri, karantinlər, iş yerlərinin bağlanması, ölkə daxilində müəyyən ərazilərin qapanması 18 Yanvar 2021-ci ildə dayandırıldı.

Nazirlər Kabinetinin “2021-2022 illəri əhatə edən Peyvənd Strategiyası” haqqında 16 yanvar 2021-ci il tarixli sərəncamı əsasında Azərbaycan əhalisinin tədricən peyvəndlənməsinə başlandı.